If any man seeks for greatness, let him forget greatness and ask for truth, and he will find both.
—Horace Mann.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 46—Vol. LVI. Friday, 5th December, 1958 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR PENCE

APARTHEID AKIN TO THE ANTI-CHRISTIAN IDEOLOGIES

APARTHEID could be likened to the anti-Christian, anti-humanitarian ideologies of Fascism, Nazism and communism, said Prof. P. V. Pistorius, in an address on human rights to the Joint Council of Europeans and Non-Europeans in Pretoria.

It was akin to those ideologies because it took from one group to give to another. It disregarded fundamental human rights and freedoms. It could, herhaps, best be explained as the application of Nazism or Fascism in a multi-racial society.

Like those other ideologies, it went against the trend of history, which admitted that human individualism was connected to God and subject to God's law.

The idea of the brotherhood of man, taught by Christ, had taken centuries to mature in the minds of men.

That nations were beginning to realize its meaning could be seen in UNO's declaration of human rights.

It was significant that two strange bedfellows had refused to sign that declaration—Russia and South Africa.

But the development of thought was a slow process. One might be disturbed and despondent at the situation in South Africa.

"We want equality in our time. Like children we demand that the idea must become actuality now.

"But the development of thought took thousands of years in the process of history and all our impatience could not hurry it one wit."

Apartheid gave certain freedoms to the privileged group.

Had there been no Black people in South Africa, South Africa would have been a democracy.

But those freedoms had one proviso: they must not affect the apartheid pattern.

That confirmed the lack of intellectual freedom in South Africa.

He would not dwell on the freedoms denied to the Africans. Coloureds and Indians, said Prof. Pistorius.

Broken Families

But the lack of family freedom was confirmed in the system of migratory labour, by which the family was broken.

That was one sinister contribution that South Africa had made to the ideology of the world.

Professor Pistorius said that nothing was more dangerous than a sentimental approach to the problem of South Africa.

Legislation could not create equality.

It could only confirm an equality that already existed.

"Equality at our time can at most mean equality of opportunity.

"It will be a long and dreary struggle, made all the harder because you are impatient to reap the fruits.

"I believe in the ultimate victory of good of God over evil. God does no work by coercion, but by persuasion."

GHANA-GUINEA UNION HEADLINES IN BRITISH PRESS

LONDON

THE Left-wing, mass circulation "Sunday Pictorial" says that if Dr. Nkrumah goes ahead with his plan to federate Ghana with Guinea, the British Commonwealth would be faced with a grave constitutional crisis which would almost certainly lead to either Ghana or South Africa leaving the Commonwealth.

The world-wide repercussions of the plan for Ghana-Guinea union are headline news in the British Press.

According to the "Pictorial's" diplomatic correspondent, a number of Commonwealth countries have told Britain of their concern.

The writer expresses the view that South Africa is not prepared to see Dr. Nkrumah increasing his bargaining position by heading a Coloured West African "republic" within the Commonwealth.

The independent "Observer" says in an editorial comment that it is now evident that the proposed union "means no more at this stage than a treaty of allegiance between them.

"Bigger Things

It adds: "But it may lead to bigger things. The extensive regroupment of British and French territories into larger West African federations is a possible development that should be welcomed and encouraged, despite many obvious difficulties.

"France remains curiously suspicious of British policy in West Africa—in much the same way as the British remain suspicious of American policy in the Middle East.

(Continued on page 468)

OPINION

FRIDAY. 5TH DECEMBER 1958

Reaction

RECENT developments at the Adams College are perhaps merely symptomatic of trends in South Africa. There was some dissension between the the students, drawn exclusively from one racial group, and the masters drawn exclusively from another racial group. The causes of the dissension are relatively unimportant; it is the attitudes, the deeper reasons, and the emotional reactions produced by the events, that are of profound significance.

The ostensible causes of the dispute between students and those in authority were reportedly over food. Other reasons cited by some students were that the Afrikaans teachers insisted upon using Afrikaans, a language which to the majority of the students is not only foreign but unintelligible. Also that some students were made to wash the teachers' tea things; that the teachers are arrogant, strut about the premises referring to students as 'boy'.

In protest against these alleged indignities, some students went on strike. The authorities retaliated with suspension and dismissal of those whom they thought were the ringleaders. The affair seemed to simmer down, but thi was only illusory. Shortly after, there was another demonstration. This time the authorities retaliated massively. There were wholesale expulsions. This may have been purely disciplinary action. But from the manner of the expulsions and from the fact that many of those expelled were in the middle of writing internal examinations, the public cannot be blamed if it concludes that there was a strong element of revenge, an intention to intimidate and coerce the others into submission.

If it is true that the teachers insist upon using Afrikaans, when it is clear that students understand only English or Zulu, then there is something rotten in the system of education followed at this school. (We referred earlier to the school as Adams College, the name by which it was known until Herr Verwoerd's heavy jack-boot came crushing down. But perhaps this name associated as it was with an institution of learning and not with a State sub-department should not be used at all, lest it mitigates even in a small way the unwholesome smell that attaches to all places that have been expropriated in terms of the Bantu Education Act.)

Students at the Amanzimtoti Bantu Training School have also expressed resentment that contrary to promises made by Dr. Verwoerd that African schools will be staffed by Africans, only Europeans have been appointed to posts. Now students cannot be blamed if they think along such racialistic lines, for they merely echo the racialism preached and practised by the Government. But it is nonetheless worrying that such reactions should be produced. This is however not necessarily indicativ that Africans do not ever want White tutors. In mission schools run by White missionaries, and in universities at which the staff is predominantly White, no such feelings have ever been expressed. The reason of course is that in these latter institutions, the approach of the tutors is the healthy, beneficial one of cultured people.

At Amanzimtoti on the other hand, the teachers are purely State appointees, who, like other White civil servants, are appointed to posts because they are White. They, or many of them at any rate, reflect the current White attitudes of superiority and arrogance, without being conscious perhaps, that such attitudes come not from superiority but from a deep-seated sense of real inferiority. If some of them refer to students as 'boy' they but continue the basskap mentality.

And as long as such persons, who are after all paid servants of the Africans, display such attitudes, and as long as the White Government runs an educational institution as if the students did not matter a hoot, then so long will resentment continue. And so long will anti-White feelings be excited in African hearts.

70 Per Cent Of Indians Live Below Bread Line

Says Professor Kuper

IT was useless merely to make the statement that because 70 per cent. of Indians lived below the breadline, there must necessarily be poverty and health problems, Professor Leo Kuper, head of the Department of Sociology at the University of Natal, said in Durban on Saturday.

Action should be taken to minimise, if not to eradicate, the root causes of poverty, said Professor Kuper, who was addressing 400 Indians at the annual congress of the Friends of the Sick Association.

Professor Kuper said that statistics showed that the majority of Indians were earning on an average about £180 a year as against the average earning of £550 by Europeans.

Indian wage-earners generally had to support a family of five and thus the per capita allowance was reduced to a negligible amount. After paying for the bare essentials hardly anything was left for recreation and other necessities.

An outstanding point in the study of the non-European living conditions was that all in the low earning group "preferred" living in shacks so that they could save on rent.

Professor Kuper said: "To meet the problem of poverty effectively, a concerted community action rather than mere propaganda is needed.

"Within your community you have industrial skill, commercial skill and professional skill—the very ingredients required to meet the challenge.

"There are a number of individuals and organisations giving their services voluntarily, but there is no doubt that to approach the basic problem of poverty, a central organisation is essential."

Mr. H. S. Singh, chairman of F.O.S.A., said that it was tragic that while one department of the Government was spending about £4,000,000 to combat a deficiency disease, another branch of the same Government should restrict earning powers by introducing "job reservation" to bolster up an ideology which had no relation to economic laws of supply and demand in relation to labour and its skills.

This would militate against the non-European and was a matter of grave concern for their health and well-being.

Human bodies of whatever group need the same amount of fuel to keep them running efficiently. It was symptomatic of a colour bar phobia that a wage of anything under £15 per month could be considered even remotely adequate, let alone [illegible]cient, Mr. Singh said.

Dr. Banda In Union In Transit To Ghana

AS President-General of the Nyasaland African National Gongress and one of the continent's most dominant figures, Dr. Hastings Banda was briefly back on the Rand in transit to the All-African Congress in Ghana.

Homburg hatted and greying, mild mannered but voluble, he spoke freely to a Johannesburg correspondent of the "Daily News" about how he thought the new Africa should look.

"Of course I am extremist". he said. "If extremism means that I stand for African self-government and no beating about the bush, then the word doesn't frighten me at all.

"But being an extremist certainly does not mean that I stand for throwing bombs and knifing people. We are complementary, the Africans and the Europeans. What I want is simply the end of domination of one race by another.

"What have moderates ever achieved in history. Look at history from the Greeks and the Romans. Look at English history. Cromwell was an extremist. So were the Chartists, so was even Mrs. Pankhurst:

"Even Churchill"

"Even Churchill in his time, I dare say, was an extremist."

After a self-imposed exile of nearly 40 years, Dr. Banda returned to his homeland in Nyasaland this year to be hailed as his people's Messiah. His immediate aim is to get Nyasaland out of the Central African Federation.

"Welensky is a man who talks liberalism and behaves like a revolutionary.

"Garfield Todd? Another one like that. He is a paternalistic clergyman who believes he knows what is best for the Africans. That is nonsence. Africans know best what is best for Africans. Nobody else."

What about South Africa's political leaders? he laughed.

"I don't think I should say anything about that while I'm here. In Ghana they say: 'Do not cross the crocodile until you have crossed the river.'"

What Dr. Banda is aiming for, as far as the C.A.F. is concerned, is a federation of another kind—Nyasaland, Tanganyika and Northern Rhodesia, with Uganda and Kenya "if they are willing to come in."

"It must be a federation northwards, not a federation southwards," he said. "Southern Rhodesia is not different from the Union in its attitude to the African. It is worse, if anything

"You know," he recalled, "when I was working as a clerk on Witwatersrand Deep mine, I could go into any of the shops in town and try on shoes next to White people without anybody objecting.

"I could not do that in Rhodesia. In Rhodesia I had to get off the pavement when White people passed."

Fast Change

Africa is changing faster than people realise, Dr. Banda says. "We must determine our own future even if we burn our fingers a bit. That is why my people in Nyasaland sent for me."

Dr. Nkrumah is an old friend of his from the London days—"we used to dream together"—and he says he is "not all worried" about the way things are going in Ghana, nor about Russian influence in Africa—"that's just a smokescreen, a bogey."

Growing Pains

"Kwame has had the eyes of all the world turned on him, ready to say "I told you so." But people with humanistic feelings can see these are just growing pains Every nation has had those—even the British."

Dr. Banda emphasises: "The European has nothing to fear. All we want is that the majority must rule, and the majority in *Africa is African*. No African nationalist that I know is against the Europeans."

Dr. Banda last saw Johannesburg 33 years ago.

"You know," he said quietly, it may sound strange, but it was here that I learned my politics."

Both Johannesburg and Dr. Banda have come on a long way since those days. Dr. Banda went on to America and Britain, studied medicine and political science, met and planned with the leaders of the new emergent Africa.

"I was just a youngster when I came here to work on your mines. But I studied a lot and read the newspapers a lot. Things stick when you are in your teens. Yes, that was the start of it all."

Mr. Ngubane Leaves For Ghana

MR. J. K. NGUBANE to whom "Opinion" is greatly indebted for his kind services has recently left for Ghana. He is a member of the South African delegation who are going to attend the "All African Peoples Conference" at Accra.

This conference has been instigated by Dr. Nkrumah, the Premier of Ghana to bring independence and unity in the continent of Africa. The future of Africa depends on the outcome of this important conference and we pray that the conference would be a success and that God will guide our African leaders to take the just and right course.

Kimberley Indians Celebrate Deepawali

SPEAKING on the occasion of the Deepawali celebration at the Hindu Temple, the president, Mr. G. N. Naidoo, said since the dawn of civilisation man had lived in a society of darkness. Gradually civilisation made progress and the change came when men and women looked to God for guidance.

This played a big part in the development in man of the Divine laws of straight-forwardness, courage, generosity, mercy and sel-restraint—Consequently changes came, man made spiritual progress and attained a balanced mind.

"Deepawali brings to you a message of hope, goodwill and inspires mankind to live for a higher order of things.—Deepawali means light, wisdom, it wipes out darkness and it dispels unrighteous laws, and gives freedom to oppressed people," said Mr. Naidoo.

Mr. Naidoo emphasised that people must learn to understand each other and establish peace, goodwill, happiness and harmony.

"Remember" he declared "you are living in a Sputnik age. You are passing a period of storm and stress. The world is the scene of an active struggle between good and evil and in this hour you are called upon humbly to ask God to destroy all dark hostile forces that disturb the peace of the world.

"And may you ask the Almighty to guide you in the path of righteousness, truth and love so that the Lord will bless the New Year with supreme peace and a happy future.

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "
Cash with order only.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Phone 835-6786 P. O. Box 1540.

MASTER BROS. (PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

Native Affairs Department An "Imperium In Imperio"

Reviewed By
R. T. DIXON

FREEDOM in South Africa has been bartered for the hope of Apartheid. Is it worth it? That proposition is examined with precision and comprehensiveness in a timely treatise, "Civil Liberty in South Africa," by Edgar H. Brookes and J. B. Macaulay, who have compiled it on the initiative of the South African Institute of Race Relations.*

Both the authors are well known in Natal; Dr. Brookes represented the Africans of this Province in the Senate for more than 15 years, and Mr. Macaulay was a Queen's Counsel practising at the Natal Bar.

The book discusses dispassionately the various discriminatory or restrictive statutes and regulations which, up to the end of the year 1957, have been enacted in the Union, laws which in one way or another have invaded the principles underlying the rule of law and have led to the decline of freedom.

Native Affairs

What the writers have to say in their chapter on the administration of Native affairs is of paricular interest. They declare that this Department has become an *imperium in imperio*—a government within a government—and that from the administration of the Reserves both Parliament and the Supreme Court are virtually excluded, this same statement also holding good for vast and increasing fields of African life outside the Reserves. They add: "It is most important not to exaggerate the position, nor to use polemical language, but it is mere sober truth to say that, almost completely in the Reserves, and to an increasing extent outside them, the African does not enjoy the benefits of the rule of law; he has no rights against the Government and no real civil liberty."

The Facts

Twelve concise chapters are devoted to a clear recital of the facts of the legal position, facts which, the authors are indeed right in thinking are more impressive than anything else could be "As restriction is piled upon restriction," they say in their final chapter on "Conclusions," "one is deeply moved at the picture which is disclosed...All this has happened in a country with a great tradition of liberty. The very men responsible for the restrictive legislation are the descendants of those who left the known things of life for the unknown wilderness in order to be free How can it be that such men have surrendered freedom for others, and in the process for themselves?"

It is to that question that the authors submit the answer that "freedom has been bartered for the hope of apartheid." And "it is for this will-o'-the-wisp that, South Africans are being asked to give up their freedom, and in doing so to surrender one of the greatest treasures of that Western civilisation of which they are proud to be the special guardians in Africa."

Intimidating Law

There is a special reference to that "most intimidating" of the restrictive laws, the Criminal Law Amendment Act of 1953, which makes it an offence to advise, encourage or incite other people "to commit an offence by way of protest against any law, or in support of any campaign for the repeal or modification of any law." "Savage penalties" are provided; and these, it is stated, "have silenced many people who would otherwise have taken action, not least because they realise that the Government, fearing to incur odium by imposing them on well known and respected citizens, may *easily select for arrest* their less-known non European colleagues, and that the penalties may fall on these."

Yet, in spite of the darkness of the political and social outlook in South Africa, the authors are not irrevocably pessimistic about the future. The facts must be faced, they say, for the "power of the truth is ultimately stronger than all the might of the government. Justice and freedom must be defended patiently, stubbornly, without illusion and without despair, and no weapon for their defence is stronger than the sword of truth." May their prayer implicit in *Magna est veritas et praevalebit*, be abundantly answered.

(**Publishers: Oxford University Press, Capetown.*)

India's Largest Insurance Company At Your Service

The New India Assurance Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA
RUSTOMJEE JALBHOY RUSTOMJEE
140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

Indian Delegate Urges More U.N. Aid To Trusteeship Territories

NEW YORK.

INDIA has urged the Nations to give all possible aid to the territories which are approaching independence. Mrs. Maimoona Sultana, the Indian delegate, speaking in the Trusteeship Committee noted that five of these territories were due to achieve independence in 1960. These were the British and French Camerooms, French Togoland, Italian Somaliland and Western Samoa, administered by New Zelaand.

Mrs. Sultana said the progress these territories had made was a source of great satisfaction and the Administering Powers were to be congratulated.

While the political and constitutional problems of these territories would recede, their economic and administrative problems would become of infinitely greater significance, she said.

Mrs. Sultana said independence loses some of its meaning without economic and social stability.

She said: "It is to be expected that the paternal interest of the United Nations will not cease with their accession to independence.

"We urge that the United Nations gives careful consideration to the technical and financial requirements of these territories and give them all possible assistance from its resources such as the expanded programme and special fund for economic development."

Mrs. Sultana said India also considered it "most unfortunate" that "little or no response" had been shown by the Administering Powers to resolutions passed by the General Assembly and the Trusteeship Council which asked these Powers to provide information on the final target date on which their territories were expected to achieve self-government or independence.

"It will be in the interest of orderly development and stability to plan these stages in advance", she declared.

We, therefore, hold the view that the Administering Authorities should anticipate the pressure of events by formulating plans of political, social and economic development with dates for their fulfilment with a view to helping to create the pre-conditions for the attainment of self-government or independence."

She said that was why India was cosponsoring a draft resolution on the subject that was now before the Committee

Another matter of "deep regret" to India, she said was that a large number of scholarships made available to trust territories had remained unutilised. She said she would request the Secretary-General to look into the matter and make a list of reasons why the scholarships were not being taken advantage of.

India Celebrates Nehru's Birthday

IN India's numerous villages which come under the community development programme, men and women on November 14 presented to Mr. Nehru schools built by their voluntary lobour, lands donated for public purposes, and small savings invested in nation-building loans.

The occasion? November 14 was the Prime Minister's 69th birthday, celebrated throughout the country as Children's Day.

This is what happens every year on November 14. Last year's gifts included 1,777 schools, land totalling 1,587 acres, contributions of cash and other valuables adding about Rs. 3,159,999 and Rs. 575,724 in small savings.

This year the gifts may be worth more, the figure will be known when letters and telegrams giving details of the gifts and presented by the Minister for Community Development in the form of an album to the Prime Minister are scrutinised.

The people's voluntary contributions are used to set up children's parks, playgrounds, open-air theatres, hostels and libraries and to instal tube wells, drinking water wells and community listening sets.

India's 1958 Exhibition

OVER a million people have visited the India-1958 exhibition, the biggest ever trade and industry fair being held in Delhi.

They include many foreigners. An Indonesian trade delegation which is now in India paid a visit to the exhibition. So did the Uganda goodwill mission recently in India. The West German Minister, Dr. Erhard and Mr. Rennisen, trade representative of tne German Democratic Republic as well as four members of a German agricultural delegation saw the exhibition.

Mr. Ghulam Mohammed Shersad, Minister of Trade and Commerce of Afghanistan and Mr. Mohammed Omar, the Director-General of Statistics came from Kabul specially to see the fair.

Mr. Ellsworth Bunker, United States Ambassador, took a U.S. trade mission to the exhibition. Another important visitor was Mr. Diefenbaker, Prime Minister of Canada.

Municipal Autonomy Threatened: Say Captonians

Capetown, Friday.

A FORMER Chief Justice of the Union, the Hon. A. van de Sandt Centlivres, today presented to the Mayor of Capetown, Col. J. W. O. Billingham, a petition asking him to call a special meeting of voters to discuss "the threat to municipal autonomy and civic freedom" presented by certain actions of the Government.

The Mayor undertook to place the petition, which was signed by 31 citizens of Capetown, before the full city council.

Full Text

The full text of the petition reads:

"We, the undersigned voters of the municipality of Capetown, hereby respectfully request you to convene a meeting of voters for the purpose of discussing a matter affecting the interests of the municipality.

"This is the threat to municipal autonomy and civic freedom presented by the increasing tendency of the Government to override decisions of the City Council on matters peculiarly within its province, as exemplified by the recent interference by the Minister of Labour with the Council's employment policy in its traffic police, ambulance and fire brigade departments and by the frequent instances of interference by the Minister of Native Affairs with the Council's employment policy in its traffic police, ambulance and fire brigade departments, and by the frequent instances of interference by the Minister of Native Affairs with the Council's policy in regard to African housing, influx control and administration generally; and for the purpose of taking such decisions thereon as the said meeting may deem fit."—Sapa.

ANC Voice In Ghana

THE African National Congress will be represented at the All-Afican People's conference in Ghana next month.

Unable to send representatives the ANC has appointed:

Mr. Ntsu Mokhele, president-general of the Basutoland African Congress; Mr. Alfred Hutchinson, ex-treason trialist; and Mr. Zeke Mphahlele, once a teacher and journalist in South Africa, now living in Ghana.

Colour Bar Comes To London Stage

THE Colour Bar in England is the theme of a play which opened in London last week. By Ted Willis, it is called "Hot Summer Night."

It is the first British play about the colour bar and its author has built up his background from talks with Jamaicans now trying to begin a new life in England.

The story is of a Coloured boy who meets a White girl and the setting is a proud little household among the docks at Wapping in London's East End.

The play shows how a mixed romance can split an ordinary British family—the kind of family to whom the colour bar has always been something remote.

The father is a trade union leader who returns from defending the new Jamaican foreman against a strike threat, only to find the same kind of problem on his own doorstep.

The man who condemned his colleague's race prejudice, now sides with his wife in condemning their daughter's love for a Coloured man.

The play leaves the lovers' fate unresolved.

Mahatma Gandhi

By PROF. ARNOLD LLYOD, M.A. Ph.D.

(Continued from last week)

As to his attitude towards the fifty million untouchables, he said: "I regard untouchability as the greatest blot on Hinduism. So long as Hindus wilfully regard "untouchability" as part of their religion, so long as the mass of Hindus consider it a sin to touch a section of their brethren, Swaraj is impossible of attainment." He sought the inner reform of Hinduism and, in his view, this admitted of no compromise. He was seeking to promote a spiritual unity which he believed would help his country.

His other most striking application of the spirit of gentleness, AHIMSA, was refusal to use material power and violence to achieve his end in political affairs. He used, instead, what he called "the force of the soul." As we shall see in a few moments, Gandhi was *not* a non-resistant. He always took up an attitude of sturdy resistance to evil, to tyranny and to all manner of sin, but he believed completely in the virtue of a power of resistance that wins through suffering. He believed in vicarious suffering which touched the emotional depths of his opponents and re-directed their actions with a dynamic incomparably more powerful than attempts at rational persuasion. He practised the Christian doctrine of redemptive suffering.

For material compulsion and the force of arms, he substituted 'force of the soul'" which led to suffering and super human endurance, that was for him the only way. But it was not just a technique for getting his own way in politics. AHIMSA, he said, God's love or gentleness, is hurt by every evil thought, by hatred, by wishing ill to anybody."

It will be obvious to readers of the New Testament, that there is a close relationship between AHIMSA and the teaching of Christ. Christ, and Gandhi readily admitted that it was the New testament that really awakened him to the rightness and value of Passive Resistance.

We may be inclined to scoff at the method of non-resistance, but two very great men who usually talked sense took it seriously. Field-Marshall Smuts, who probably knew Gandhi better than did most public men, wrote an analysis of this method of non-violent resistance and the conversion of opponents through suffering, and said of it: "it is a procedure which deserves the attention of political thinkers. It is Gandhi's distinctive contribution to political method."

Another great man, the Indian scholar and poet, Rabindranath Tagore said: "India has created a new technique in the history of revolution, which is in keeping with the spiritual traditions of our country, and if maintained in its purity, will become a true gift of our people to civilization."

So much for the central principle. We will now look at some of its manifestations during the period 1893-1914 when Gandhi lived here in South Africa. His activities centred round the attempts by the Natal Government to disfranchise the Indians, their attempts to impose a £3 licence on Indians who wanted to remain in the Province, and the organized resistance in Durban to the entry of any more Indians.*

It was in dealing with these problems of his fellow Indians that he worked out his technique of political agitation based on AHIMSA. We have time now for only a very brief treatment of matters which covered twenty years.

In the original Charter of Natal, male Indians had the right to vote subject to certain property and educational qualifications and there were, in fact, some three to four hundred Indians on the voters' role, and other "free" or non-indentured Indians.

When Gandhi heard in 1894 that the Natal Government intended to disfranchise his fellows, he immediately started lobbying. When the bill was passed in spite of all his efforts, he sent a monster petition with nearly 9,000 signatures to the Secretary of State in London, who refused to give him consent to the Bill, although later he gave way.

Hostility to the Indians in Natal was also shown by the curious £3 tax which was imposed on all Indians, men and women alike over the age of 16, most of whom were very poor. The tax fell on those least able to bear it, and after causing some years of irritation, it was finally abolished as one of the items in the agreement reached by Smuts and Gandhi in 1914.

Before spending a few minutes on Gandhi's first major attempt to implement "Satyagraha", "love-firmness", it is worth mentioning in passing that when the Anglo-Boer war broke out in 1899, Gandhi offered his help in organising an Indian ambulance corps. He was not put off by an initial refusal, but set about training nurses and orderlies at his own expense. When the Boers began to advance into Natal and the wounded were not given adequate care, the Natal government relented and three hundred "free" Indians, with eight hundred indentured labourers set about the task of helping the wounded. They showed great courage and endurance and, indeed, were called by General Buller into the firing line. For days the Indians carried wounded soldiers back to the base hospital, for days they were under fire from enemy guns and many were killed. Gandhi, the exponent of pacifism, was awarded the War Medal and his corps was mentioned in dispatches. It might have been supposed that the help given by the Indians might have inspired the British Government to show some sort of consideration for the Indians and their political disabilities, but after the war was over matters, in fact, became worse.

Gandhi set up a law practice in Johannesburg, and was on the spot when trouble began in earnest in the Transvaal. When in 1904 military government ceased and the Transvaal became a Crown Colony, the agitation against the Indians increased and the power was available to follow up agitation with effective action. In 1906 an ordinance was passed providing for the compulsory registration of all Asiatics, and for compulsory finger-printing as a means of identification. The ordinance applied to all men and women and all children over the age of eight. Anyone failing to register and to submit to finger-printing lost his right of residence, and could be deported from the Transvaal. As 50 years ago most respectable Indian women remained in the seclusion of their homes, not meeting or speaking to strange men at all, the proposal to make them submit to finger printing raised a furious storm of protest.

Gandhi organised a mass meeting in the Imperial Theatre at which Indians were asked not to comply with the registration provisions and to take a religious oath that they would be faithful to their decision. The tone of the meeting can be caught from the speech Gandhi then made. He was not interested in impressing the outside world. If the audience supported him it meant that they were making a personal vow—as a consequence of which they might be jailed and beaten and insulted. They might go hungry; they might lose their jobs, they might be deported. The struggle might last for years. "But," he said in conclusion, "I can boldly declare with certainty that so long as there is even a handful of men true to their pledge there can be only one end to the struggle—and that is victory—everyone must be true to his pledge even unto death, no matter what others do."

Then the vote was taken. Everyone present rose, raised his hand and swore to God not to obey the proposed anti-Indian ordinance if it became law.

Gandhi prepared to practise "Satyagraha", to vindicate truth, not by the infliction of suffering on one's opponent, but by suffering one's self. Satyagraha, the "power of love" is essentially peaceful. If words fail to convince one's adversary, then humility and purity will succeed. The opponent must be "weaned from error by patience and sympathy"; he must be converted, not annihilated. Satyagraha assumes an interaction between contestants that is "benevolent", in the true sense, an interaction that leads to reconciliation in the end. Violence, insults and super-heated propaganda only delay such reconciliation.

(To be Continued)

Kashmir Princess

The complete story, in a beautifully bound volume with illustrations of the "Kashmir Princess" is now available at our office. Price 25/-. We have only a limited number, so send for your copy without delay to:

"Indian Opinion,"
P. Bag, Durban,
Natal.

London Letter

(From Our Own Correspondent)

★ ★ ★

Military Angels In Sudan?

THE military coup in the Sudan in which, on November 17th, the Government was overthrown by an Army group led by General Ibrahim Abboud, differs in at least two respects from the coups which have become almost a regular feature of the post-war period in the Middle East. Though General Abboud's name was hitherto unknown, he is the Army's leader, and thus the coup seems to have been directed from the "top', by the senior officers, rather than the junior ones which was the case in, for example, Egypt and Iraq. Also, it seems that the purpose of the coup, in as much as one can judge it from the scanty information to hand, has been different. It may well be that General Abboud's aim is not that of setting up a semi-totalitarian regime allied to the United Arab Republic, but the preservation of the Sudan's independence from the Nasser regime.

In the past two years the Sudan has moved from one economic or political crisis to another. The election in March did nothing to create stability, there emerging no dominant party in the Parliament. There was therefore ample ground for apprehension about developments after the planned reassembly of Parliament in December. Mr. Khalil, the Prime Minister, had himself expressed concern about the designs of Egypt, and such fears cannot have abated with the advances made by General Nasser to some of his ministers and the leader of the Opposition in the Sudan's parliament.

Commenting on the coup on November 18 the "Manchester Guardian" said: "General Abboud may well have feared Mr. Khalil's successor, whoever he might be; Mr. Khalil may have been anxious himself.........Mr. Khalil strove to form a National Government of all the main parties, when he failed he postponed the resumption of Parliament for a week or two. But the day of reckoning loomed ahead on December 8; somebody—General Abboud or another—has now ensured that it will not come, by suspending constitutional forms. The coup d'etat has been approved by the two religious leaders who are patrons of the Government parties. Perhaps they have been too nervous in Khartoum; whatever the crowds shout in the street, the Sudanese have time after time showed that they want to be independent...Or perhaps General Abboud had heard of another coup to be attempted when the Government fell and decided to strike first." Thus it may be that the military in the Sudan are on the side of the angels—trying to preserve Sudan's independence over against the designs of Col. Nasser. Even so it must be admitted that it is a great disappointment that the Sudan's experiment in parliamentary democracy has come to such an untimely end (or is it merely suspension?) The worth of the new regime in the eyes of those who value freedom and human rights will be measured in the degree to which it is vigorous in seeking a reintroduction of democratic and constitutional procedures as rapidly as possible. Sudan ought to be a vital link between the Negro and Arab worlds in Africa, and more than the happiness of its own people rests on its ability to face the future with humanity.

Aftermath Of Nottinghill

While local liberals continue with the positive work of combating racial misunderstanding in Nottinghill, the Government is still considering bringing in legislation to restrict the traditional British open-door to members of the Commonwealth In a debate in the House of Lords on November 18, Lord Perth, Minister of State for Colonial Affairs said that, if the power to deport Commowealth citizens (which the Government does not possess at the moment), were brought in, it would apply to all Commonwealth immigrants, regardless of race or colour.

Several members spoke against any restriction or this kind, including Lord Stonham, who was for many years M P. for Shoreditch and Finsbury, an area which he said had been a field of persistent Fascist activity for the last 25 years. Commenting on the debate, the "Manchester Guardian" expressed deep concern at the idea of restriction. It said: "To argue that because Commonwealth countries limit immigration from Britain we should do the same to them is to see the Commonwealth as a sort of Portuguese man of war, a collection of organisms living side by side without a heart... Parliament will need to think many times before it curtails, even at the back door, the liberties that have given British citizenship its meaning throughout the Commonwealth."

Ghana-Guinea Union Proposed

Mr. Nkrumah and M. Sekou Toure, respectively premiers of Ghana and French Guinea have announced a readiness to consider a union of the two countries. The idea of a union between ex-French and ex British colonial territories is an interesting one. It is certainly in line with Dr. Nkruma's dreams of a West African Union, and carries a number of distinct advantages. The two territories could, in particular, be economically complementary. We must wish this venture well.

Habeas Corpus To Be Served On Nkrumah

On November 24 the Accra Divisional Court directed copies of an application seeking an order of habeas corpus for the release of 37 people detained in prison since the beginning of the month under the Preventive Detention Act, to be served on Dr. Nkrumah as Minister of Defence and the Attorney-General, Mr. Geoffrey Bing, Q.C. The 37 people, all Ghanian citizens, and leading members of the Ghana Opposition, were ordered to be arrested after the Government had alleged that it had unearthed a plot to assassinate the Premier and some Cabinet Ministers.

NEW BARGAINS

Scrap Split Leather and Sole A Bargain for Shoemakers and Shopkeepers
50 lbs Bags for 54/2. only.
Cash With Order
Railage paid to Union Railway Station and Dry Chillies 33 lbs Bags for 39/- F.O.R., BRITS.

MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1654

DIRECT IMPORTERS FROM INDIA AND OVERSEAS

A. K. Hoosen & Sons

WHOLESALE MERCHANTS
116 Queen Street. Phone 27349. P.O. Box 2168.
Tel. Add: HOOSENSONS. DURBAN.

STOCKISTS OF:

Caromboards, Agarbattis, Sarees, Handbags, Fancy Goods, Novelties, Ornaments, Giftwares.

Blouse Materials, Plastic and Glass Bangles, Silver & Brasswares, Ladies' False Hairs, Immitation Jewellery, Electric Table and Wall Lamps, Habedashery Lines and Clocks.

Also Stockists of: Coconuts, Jhinga, Tamarind, Etc., Etc.

COUNTRY CUSTOMERS:

We have pleasure in announcing the appointment of Mr. YUSUF BHOOLA as our Traveller for the District of Natal.

Kindly write to us so that we may ask him to call on you to show you the wide range of lines we carry.

Party System Should Be Abolished In Asia

MR. J. P. Narayan revealed in Bombay that he would soon take concrete steps, after consultation with Acharya Vinoba Bhave, in pursuance of his own suggestion that top-ranking national leaders, like President Rajendra Prasad and Mr. Nehru, should relinquish their office and come forward to build a bridge between the people and the leadership of country.

Such a bridge was now non-existent, and nobody was with the people, and whatever constructive work was being done was done only with a view to getting votes.

Speaking at a reception given to him by the Press Guild of India, the Bhoodan leader said Acharya Vinoba, Dr. Rajendra Prasad and Mr. Nehru should come together and give a call for volunteers, who would render selfless service to the people without asking for anything in return. He recalled that Mahatma Gandhi, on the eve of his assassination had a scheme in mind to create a force of 6 lakh such volunteers composed of men and women young and old. Had he lived, Gandhiji would have created such a force.

The need of the hour, Mr. Narayan said, was to enthuse the people, specially the youth, to put the shoulder to the wheel for national reconstruction. He deplored the fact that youths were frustrated and cynical, and that was a dangerous situation. Nobody was doing anything to face it, he added.

Ban Party System

Mr. Naryan said that Party saystem was totally unsuited to India where unreal controversies were created and every issue became a party issue, including such a very serious national undertaking as the second Five-Year Plan, which had osiginally received the support of all parties. From Egypt at one end to Indonesia at the other, the party system was cracking up. U Nu and U Ba Swe were not fascists but democrats; they did not, however, know how to work the party system, Mr. Narayan said.

Proceeding, the Bhoodan leader disclosed the four propasals he had placed before a recent gathering of parliamentarians in Delhi, namely (1) a legal ban on the party system in elections to gram panchayats, local boards, district boards, municipalities and municipal corporations; (2) partial abolition of the party system in elections to State Assemblies and Parliament; (3) a minimum agreement among parties wedded to democratic socialism to carry out an agreed programme of national reconstruction; and (4) the building up of a force of selfless volunteers for national service.

Talking of the future of world communism, Mr. Narayan said the continent of Asia was a big question-mark. He asserted, however, that in India more people believed in democracy and socialism than in any other two things.

Nehru's Role

Mr. Narayan suggested that Mr. Nehru should take the initiative to bring together political parties which believed in democracy and socialism to frame a "minimum programme" to mobilize public enthusiasm for the progress of the country.

Durban & District Joint Council Of Europeans And Bantu

The next meeting of the Joint Council will take the form of a discussion on the "Legal Disabilities Of African Women"

This subject is to be discussed at the Council meeting of the S.A. Institute of Race Relations in January.

Our discussions will be led by Mr. H. J. Bhengu B A. LLB.

Please note the meeting place this time will be in the City Buildings of the University in Warwick Avenue, room 15a on Tuesday 9th December at 8 p m. Members of the Committee are asked to meet at 7 p.m, in the same room.

BOOKS FOR SALE

JUST ARRIVED

Mahatma Gandhi (Last Phase)	1 12	0
Political Philosophy of Gandhiji	18	0
My Experience with Truth	15	0
Women and Social Injustice	7	6
Sarvodaya	5	3
Christian Missions	5	0
Discipline of Non-Violence	1	6
Indian Home Rule	1	0
Truth is God	2	6
J. C Kumarappa	3	9

Obtainable From:

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban,
Natal.

Ghana Guinea Union Headlines In British Press

(Continued from front page)

"Yet it is clearly in everybody's interests that the new African states should be allowed to rearrange their affairs to suit their own taste, without pressure from their former rulers.

"This might lead to a former French colony seeking membership of the British Commonwealth, as in the case of Guinea, or a British colony such as Gambia finding its natural alliance with Senegal in the French community.

The task of Western statesmanship should be to work with the changes now transforming Africa, and not to be thrown into a mild panic every time some new proposal emanates from Accra, Cairo or Khartoum."

Britain has been under attack in Paris on charges that it is behind the decision of Ghana and Guinea to form some sort of federation.

The Right-wing "Paris-Presse" said the British Colonial Office had long nourished a hope for a vast West African federation. The newspaper said: "This dream might figure...among the long-term aims of British strategy."

The newspaper also said that the move was aimed at preventing the birth of a new French community.—Sapa-Reuter.

Are You a subscriber of "OPINION" if not, Why not?

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	25 s.
One Thousand Nights On A Bed Of Stones	4 s.
The Unmarried Widow	4 s.
The Spell Of Aphrodite	4 s.
Some Inner Fury	4 s.
Stories From Bengal	4 s.
Chitralekha	4 s.
The Ten Princess	4 s.
War And Peace	4 s.
The Living Thoughts Of Voltaire	4 s.
The Living Thoughts Of Karl Marks	4 s.
The Living Thoughts Of Confucius	4 s.
Somdeva's Katha Sarit sagara	4 s.
Tales From Kalidasa	4 s.
The Whirlwind	4 s.
The Voice Of God And Other Stories	4 s.
Kadambari	4 s.
Keeping Fit	4 s.
The Miracle Of Milk	4 s.
Siddhartha, Man Of Peace	4 s.
Goutama, The Buddha	4 s.
Nectar In Sieve	4 s.
Somadeva's Vetala Panchavinsati	4 s.

(Postage 6d. Extra)

Obtainable From:

INDIAN OPINION,
P.Bag, Durban.

India Letter

(From Our Own Correspondent)

I.A.F. Plane Crashes Near Jamnagar

A JET aircraft on its way, from Jamnagar to Delhi crashed in flames four miles away from Jamnagar, killing the pilot its sole occupant.

The plane crashed within a few minutes of the take-off.

The aircraft was one of four jets purchased by the Government of India for the Indian Air Force. All four which were on their way to Delhi for delivery halted at Jamnagar for refuelling.

The other three planes which were flying in a column, returned to the base immediately after the crash and left for Delhi after a short while.

Pakistan To Abandon Long-Term Projects

Pakistan will abandon its costly long-term projects and concentrate on those that will yield immediate returns, according to indications available.

The Planning Commission met in Karachi and prepared a short-term plan "with a view to rehabilitating the country's economy within the shortest possible time."

This cryptic announcement by the Commission carries the explicit admission that Pakistan's five-year plans, formulated in 1955 and executed during the last three years in an exceptionally indifferent manner, has been either abandoned or radically changed.

Premier Pleads For Courtesy

Mr. Nehru said in the Lok Sabha recently that he was distressed by too much "Shouting and running down of people" in the country these days. People are being openly and increasingly slandered and held up to ridicule. There was too much of it these days...

Perhaps he was aging, he said, or may be he was in tune with "modern ways." But it was a good thing to be courteous and polite. He advised Communists to "speak a little more gently, more politely, and not always behave as if the heavens were falling..."

Norwegian Premier Arrives In Delhi

The Prime minister of Norway, Mr. Einar Gerhardsen, was accorded a warm welcome on his arrival in New Delhi from Karachi.

The visiting Premier declared in a statement issued at the airport that, in Norway the people looked upon India as "a vital exponent of the democratic idea in Asia." He observed that his country and India were dedicated to a "constructive international policy which may secure a peaceful future for the world."

The Norweigian Prime Minister and Mrs. Gerhardsen were received at the Palm airport by Mr. Nehru and given a traditional ceremonial reception.

Mr. Nehru Is A Puzzle

Mr. Ashoka Mehta, M.P., said that despite 30 years of close association with Mr. Nehru "If today I am asked to define him, I must confess, I will not be able to do so."

Mr. Mehta, who was giving impressions of his recent Mediterranean tour, said that the personality of Mr. Nehru was undefinable and "ambiguous" because no one could forsee his actions.

It was perhaps his ambiguity that constituted the secret of his greatness, he added,

Bamboo Village Springing Up

A veritable "bamboo village" is springing up at the 300-acre Congress session site in Shankernagar in Nagpur, where the 64th session of the Indian National Congress will be held from January 6 to January 11.

Work has started on the construction of 20 camps for delegates, 500 stalls for the Khadi and Village Industries exhibition and 500 shops.

An open-air theatre is being constructed for entertainment and cultural programmes.

10,000 Miles By Cycle And By Foot

The War Office recounted the stirring saga of a young Sikh who, bent on joining the British Army at any cost, had travelled all the way from Malaya to Britain by bicycle and on foot, covering the 10,000 miles in 322 days with only £10 in his pocket.

Twenty-one year-old Akhar Singh had joined the Malayan section of the British Army two years ago when he was only nineteen but could not opt for the regular British Army unless he offered himself for recruitment in the U.K. The War Office had written him that as a Commonwealth citizen he was eligible to join the British Army, but did not promise him enlistment if he came to England at his own expense.

The unrelenting young Sikh would not give up easily. He wrote to the Queen that he very much wanted to join the British Army and see the world. The Duke of Edinburgh took lively interest in Pakar Singh's perseverence and stirred the War Office into action to facilitate his release from the Malayan Army.

After buying himself a new bicycle Pakar Singh set off with only £10 in his pocket and pedalled through the jungles of Malaya, Siam, Burma and Assam to Calcutta. He was accompanied on the initial stage of his long journey to London by a demobilised British soldier cycling home from Malaya.

The young Sikh travelled through Pakistan, Afghanistan, Iran, Turkey, Greece, Yugoslavia, Italy, Switzerland and France before arriving in Britain early this month.

He had to sell his bicycle when he got broke and without food and took to walking.

Pakhar Singh offered himself for enlistment at a recruiting depot in Southhampton. He has passed the medical examination and his papers have been forwarded to the War Office.

Before authorising his enlistment the War Office is studying their dress regulations to see whether he could be permitted to retain his beard and wear a turban in a regular British Army unit.

German Women Demand Immediate Release

In the name of the women and mothers of the German Democratic Republic, the Union of Democratic German Women sent a telegram to the Prime Minister of South Africa, Dr. Verwoerd, protesting the arrest of over 1,400 Negro women who had refused to accept special identity cards for women. The stopping of arrests and the immediate release of all women is also demanded in the telegram.

Just Arrived

Famous Religious Gujerati Books

Maha Bharat	2	5	0
Thulese Krit Ramayana 2 Vol	3	10	0
Valimik Ramayana 2 Vol.	4	10	0
Gita in Gujerati Explained		5	6
Gita Paoh Ratana Bashan		10	6
Manikanata		19	6
New Cooking Book Paak Vigan Over 500 Pages, fully Illustrated	1	12	6
Ambina Jigar, 2 Volume	1	8	6
Dampate na Vivaka Sexual Book	1	5	0
Dampate na Sooka, Sexual Book	1	5	0
Dampate na Bushan, Sexual Book	1	5	0
Koak Sastra	1	12	6
Chandi Paat		5	6
Vivush Vani	1	5	6
Bagath Jalarun, na Khatta	2	15	0
Jalarun na Amar Path Khatta	1	7	6

Gujerati Teacher, Gujerati Letter Writer 10/6 each

Daily Prayer Book, Sal Suwar, Adika, Maasha Khatta, Parsothan Mass na Khatta, Shri Sataya Narian Khatta, Jalaram Bapu Khatta Arthie Sangru, and many other Song Books at 2/6 each.

ALL ABOVE ARE NOW ON FOR SALE.

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. — P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA,)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476. **Telephones: 47888.**

Telegrams & Cable: "SORABTEM." **47453.**

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	1	0
Selected Letters of Gandhiji	1	6
Public Finance	2	0
Eminent Americans	7	6
Bapoo's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	6
Gandhi Techniques in the Modern World —By Pyarelal	1	6
Gandhi's Challenge To Christianity—S. K. George	2	6
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	1	0
My Dear Child—Gandhiji	3	9
My Religion—Gandhiji	5	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dharma	10	6
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Manubehn	1	6
Nature Cure	2	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhij	2	6
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	8
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	10	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. K. R. V. Rao	3	0
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	2	8

Obtainable From:

Indian Opinion, P. Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press (Phoenix), Private Bag, Durban, Natal.

No. 46—Vol.-LVI.
Friday,
5th December, 1958
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4d.

INDIAN OPINION
ઇન્ડિયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

SOUTH AFRICAN LIBRARY
13 DEC 1958

> *
> 'જ્ઞાનનું પહેલું લક્ષણ તો અમાનિત્વ છે એટલે ગમે તેટલું જ્ઞાન છતાં જો અભિમાન હોય તો ગીતાજીનું જાણવું વ્યર્થ થયું.
> —ગાંધીજી.

પુસ્તક ૫૬ મું—અંક ૪૬ | તા. ૫ ડીસેમ્બર, ૧૯૫૮. | છુટક નકલ પે. ૪

પ્રસાદ અને નહેરૂ નિવૃત્ત થાય

જયપ્રકાશની હાકલ

મુંબઈમાં ભાષણ કરતાં શ્રી જયપ્રકાસ નારાયણે જણાવ્યું કે હું વિનોબાજી સાથે ચર્ચા કરવાનો છું કે આપના રાષ્ટ્રીય નેતા પ્રસાદ અને નહેરૂ નિવૃત્ત થઈ લોકોના સંપર્કમાં આવે. તેઓ લોકો અને રાષ્ટ્રના નેતાઓ વચ્ચે પુલ રૂપ બની શકે છે. આવો પુલ ઘણો જરૂરી છે કારણ હાલ જે સેવાના કાર્યો થાય છે તે પાછળ ફકત મતો મેળવવાની દાનત હોય છે, સેવાની નહીં.

વધુમાં તેઓએ કહ્યું કોઇ પણ બદલા વગર નહેરૂ અને પ્રસાદ લોકો પાસે સેવાની માગણી કરે ગાંધીજીની અંતીમ ઇચ્છા હતી. કે ૬ લાખ સ્વયંસેવકો સાવ ફળેચ્છા વગર સેવાભાવથી ભારત માતાની સેવા કરે. આજે ખાસ કરીને યુવાનોએ પોતાનો ખભો રાષ્ટ્રના ચક્રને અઠકાડી તેને ગતી માન કરવાની જરૂર ઉભી થઇ છે. તેઓએ કહ્યું કે સત્ય વાત એ છે કે આજનો યુવાન તોછડો અને નિરાશાથી ભરપુર થતો જાય છે. અને દુઃખકર એ છે કે તેનો સામનો કોઈ કરતું નથી.

પક્ષવાદ પર અંકુશ

વધુમાં જયપ્રકાશે જણાવ્યું કે હીંદમાં પક્ષવાદો એ બીન-જરૂરી છે. કારણ ત્યાં પ્રત્યેક તકરારો સાચી નથી હોતી અને તે અંતે પક્ષવાદમાં પરીણામે છે. હાલમાં જે પંચ વર્ષીય યોજના છે જેને બધાજ પક્ષોએ આવકારી હતી. હવે એ પણ પક્ષવાદનો ઝગડો થઈ પડયો છે. ઈજીપ્ટથી તે ઇન્ડોનએશીયા સુધી પક્ષવાદ એ બીન-જરૂરી બની રહે છે. ઉનુ, અને સુળાસ્વે એ બન્ને ફેસીસ્ટ નહોતા પણ પ્રજાસત્તાકવાદી હતાં પણ તેઓ પણ પક્ષવાદ કેવી રીતે કરવો તે જાણતા નહોતા.

અંતમાં એમને ધારાસભાના સભ્યોની સામે ચાર મુદાઓ મુકયા (૧) ગ્રામ્ય પંચાયત સ્થાનીક બોર્ડ, જીલ્લા બોર્ડ, મ્યુનીસીપાલટી. અને મ્યુનીસીપલ કોરપોરેશનની ચુંટણીઓ કરવાની હોય ત્યારે પક્ષવાદો પર અંકુશ મુકવો. (૨) પાર્લામેન્ટ અને ધારાસભાની ચુંટણીઓ થવાની હોય ત્યારે પક્ષવાદનો સંપુર્ણ નાશ ન કરવો (૩) સમાજવાદ અને પ્રજાસત્તાક વાદ વચ્ચે જે યોજનાઓ રાષ્ટ્રઘડતળની હોય તે યોજનાઓ વિશે બધા સાધારણતા સહમત હોય (૪) રાષ્ટ્રસેવા માટે જે લોકો સ્વચ્છાએ જોડાય તે લોકોનો નિષ્કામ સાથ લઈ એક સંગઠીત મોરચો ઉભો કરવો.

જ્યારે તેઓ વિશ્વ વ્યાપી કોમ્યુનીઝમ ઉપર બોલ્યા ત્યારે તેઓએ કહ્યું કે એશીયા ખંડ એ એક પ્રશ્ન ચિન્હ છે. હીંદમાં દુનીયાના બીજા દેશો કરતા વધારે લોકો છે કે જેઓ બીજી કોઈ પણ વસ્તુઓને માને છે તેના કરતા વધારે સમાજવાદ અને પ્રજાસત્તાક વાદને માને છે.

પોતાનુ ભાષણ પૂર્ણ કરતા તેઓએ કહ્યું કે; "નહેરૂએ આગળ આવી દેશના હિતમાં લોકોને રસ લેતા કરવા એક નાના પાયાની યોજના ઘડવી અને બધા સમાજવાદી અને પ્રજાસત્તાકવાદીઓને સંગઠીત કરવા જોઇએ."

જ્ઞાનકા સુરજ ચમકા દે ભગવાન....

લેખક: કવિ પ્રાણજી.

આજ અંધેરેમે હૈ હમ ઇન્સાન
જ્ઞાનકા સુરજ ચમકા દે ભગવાન...

ભટક રહે હમ રાહ દિખાદે
કદમ કદમ પર ફિરને બિછાદે
ઇન અખીંયનકો પ્રભુ કરાદે
જ્યોતિસે પહેછાન.

હમ તો હૈ સંતાન તિહારી
તેરી દયાકે હમ અધિકારી
દુનીયા હોવે સુખી હમારી
એસા દે વરદાન.

ખોરાક અને દારૂ

હાર્વર્ડ યુનીવર્સિટીમાં કેટલાક ઉંદરડાઓને કેટલાય દિવસ અપૌષ્ટિ અ-પૂરતો ખોરાક આપવામાં આવ્યો. ત્યાર પછી તેમને દારૂ આપવામાં આવ્યો. તેઓ તરત ગરાડી થઈ ગયા! પછી તેઓને કેટલાય દિવસ પૌષ્ટિક ખોરાક આપવામાં આવ્યો અને તેમની આગળ દારૂ તથા પાણી બંને મુકવામાં આવ્યાં. તેઓ પાણી જ પીવા લાગ્યા! અર્થાત્ સારો પુરતો ખોરાક મળે, તો દારૂની ભુખ નથી રહેતી.

બીજી બાજુ, નાનપણમાં વધારે પડતો સ્વાદિષ્ટ તથા પૌષ્ટિક ખોરાક છોકરાંને ખવરાવ ખવરાવ કર્યો હોય, તો પણ તેમનું પોષણ-તંત્ર વિકૃત થઈ જઇને તેમનાં શરીર શાંત-ઠંડી તાકાત વિનાનાં થઇ જાય છે. તેથી તેઓ વારંવાર મીઠાઇઓ કે સ્વાદિષ્ટ તળેલી વાનીઓ પેટમાં નાખ્યા કરે છે. પછી મોટપણમાં તેમને કાયમ એવી ઉત્તેજક વસ્તુ પેટમાં નાખ્યા કરવાની ટેવ પડી જાય છે. તેમાંથી દારૂ જેવી માદક વસ્તુ તરફ વળતાં સહેજ જ વાર લાગે છે. કારણ કે મોટપણે પણ તેઓ એક બાળક જેવાં જ રહ્યાં હોય છે અને કૃત્રિમ ઉત્તેજનાથી જ શરીરની ક્રિયા ટકાવી રાખવાની તેમને ટેવ પડી હોય છે.

વધુ ખાંડ ખાનારાઓની એજ દશા થાય છે. એ લોકોના લોહીમાંની ખાંડનું પ્રમાણ એકદમ વધી જાય છે અને પછી થોડા જ કલાકમાં એકદમ પાછું નીચું આવી જાય છે. તે વખતે તેમને કાંઇક ઉત્તેજક વસ્તુ તાત્કાલિક

(અનુસંધાન માટે · જુઓ પાનું ૪૫૭)

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૫ ડીસેમ્બર, ૧૯૫૮.

પ્રત્યાઘાત

એડમ કોલેજમાં હાલમાં જે બનાવો બન્યા છે તે દક્ષિણ આફ્રિકાની પરિસ્થિતિને આભારી છે. એક જાતીના વિદ્યાર્થીઓને બીજી જાતીના શિક્ષકો સાથે કેટલાક મતભેદો થયા હતાં. મતભેદો કે તેના કારણો બહુ મહત્વના નથી. પણ એ લોકોનો એક બીજા પ્રત્યેનો વર્તાવ અને આ ઘટનાની તેમના પર થતી માનસીક અસર એ અમારે મન વધુ મહત્વની છે.

મતભેદનું મુખ્ય કારણ ખોરાક વિશેનો મતભેદ એમ જણાવાય છે. વળી કેટલાક વિદ્યાર્થીઓના જણાવ્યા મુજબ શિક્ષકોમાંથી કેટલાક આફ્રિકાન્ઝ શિક્ષકો આફ્રિકાન્ઝ ભાષામાં શિક્ષણ આપતાં હતાં જે ઘણા વિદ્યાર્થીઓ સમજી નહોતા શકતા. બીજું કારણ એ પણ જણાવાય છે કે કેટલાક શિક્ષકો વિદ્યાર્થીઓ પાસે ચા નાસ્તાના વાસણો સાફ કરાવતા. અને કેટલાક એટલા બધાં ઘમંડી છે કે તેઓ વિદ્યાર્થીને "બોય"નું સંબોધન કરતા.

આવા અપમાનના વિરોધાર્થે કેટલાક વિદ્યાર્થીઓએ હડતાળ પાડી હતી. પરીણામે શાળાના સંચાલકોએ "બળવા ખોર" કહી આ વિદ્યાર્થીઓને શાળા માંથી કાઢી મુકયા હતાં. બહારથી જોનારને ત્યાર પછી શાંતી જણાતી હતી. પણ અંદર ખાનેથી બરાબરનો ઉકળાટ ધુંધવતો રહ્યો હતો. પરીણામે થોડાક સમય બાદ બીજી હડતાળ પાડવામાં આવી. સંચાલકો વધુ કડક થયા. મોટી સંખ્યામાં વિદ્યાર્થીઓને કાઢી મુકયા. કદાચ એમ મનાવવા કે, આવું પગલું શિસ્ત માટે લેવાયું હતું.

જે રીતે આ વિદ્યાર્થીઓને સ્કુલમાંથી કાઢી મુકવામાં આવ્યા હતાં. અને ઘણાને તો સરકારી પરિક્ષા પુરી પણ ન કરવા દેતાં અથવા પરિક્ષા લખતાં લખતાં કાઢી મુકવામાં આવ્યા હતાં. તે ઉપરથી, જો જનતા એમ માને કે આ પગલું શિસ્ત કરતાં બદલાની ભાવનાથી અને બીજા વિદ્યાર્થીઓના મનમાં ભય લાવવાની ઇચ્છાથી લેવામાં આવ્યું હતું તો ખોટું ન ગણાય.

જો એ વસ્તુ સત્ય હોય કે મોટા ભાગના વિદ્યાર્થીઓ ફક્ત અંગ્રેજી અને ઝુલુજ જાણે છે, ત્યારે એમની સાથે આફ્રિકાન્ઝમાં બોલવામાં આવે ત્યારે એમ માનવુંજ ઠીક રહેશે કે, શિક્ષણની પદ્ધતિમાંજ સખત વાંધો હોવો જોઇએ. આ શાળા પહેલા "એડમઝ કોલેજ" તરીકે ઓળખાતી પણ હવે તે "હર ફરવુઅર્ડ"ના હાથમાં આવી ગઇ છે. જુનુ નામ આ કેળવણીની સંસ્થાને શોભતું હતું પણ હવે સરકારનો એક વિભાગ બની ગયો છે, અને એ સંસ્થા માટે એ નામ વાપરવું ન જોઇએ કારણ કે બાન્ટુ એજ્યુકેશન એકટ અનુસાર જે જે સંસ્થાઓ સરકારના કબજામાં આવી ગઇ છે, એ સંસ્થાઓની બદલે આ સારા નામ માં આવી જશે.

હવે આ સંસ્થાને, અમાનઝીમટોટી બાન્ટુ ટ્રેનીંગ સ્કુલ તરીકે કહેવામાં આવે છે આ સંસ્થાના વિદ્યાર્થીઓએ એ વાતનો પણ વાંધો ઉઠાવ્યો હતો કે, ડો. ફરવુઅર્ડે કરેલા વાયદા અનુસાર બધા આફ્રિકન શિક્ષકો નથી રાખવામાં આવ્યા, બદલે ફકત ગોરાઓને જ નિમવામાં આવ્યા છે. આજે જો વિદ્યાર્થીઓ આ કોમવાદી માનસ ધરાવે તો તે નવાઇની વસ્તુ નથી. કેમકે આપણી સરકાર જ એ વસ્તુ આપણા મગજમાં રાત દીવસ નાંખવાનો પ્રયત્ન કરે છે. તે છતાં આવી ભાવનાઓ જાગૃત થઈ છે, તે ચિન્તા જરૂર ઉપજાવે છે. પણ એ માનવું ખોટું નથી કે, આનો અર્થ એમ નથી થતો કે આફ્રિકનોને ગોરા શિક્ષકો નથી જોયતા. મીશન સ્કુલો જે ગોરા મીશનરીઓ ચલાવે છે અને યુનીવર્સીટીઓ જ્યાં બધા ગોરા પ્રોફેસરો છે, ત્યાં આવી ભાવના જોવામાં આવતી નથી. આનું કારણ એ છે કે આ સંસ્થાઓમાં શિક્ષકોનું વર્તન સુધરેલા માણસોનું વર્તન છે અને એ કેળવણી લાભ કરતા જણાય છે.

જ્યારે અમાનઝીમટોટીમાં શિક્ષકો સરકારના નિમાયેલા છે, જેમની લાયકાત એટલી જ છે કે તેઓ ગોરાઓ છે, એમનામાં, આજે બહુધા ગોરાઓમાં જે ઉપરીપણાનું અને ઘમંડનું વર્તન હોય છે તે સ્પષ્ટ રીતે દેખાઇ આવે છે. વાસ્તવીકતામાં, આ વર્તન ઉપરીપણાની ભાવનાને લીધે નથી પણ ઉંડે ઉંડે એમના મનમાં, પોતામાંના અવિશ્વાસને કારણે છે. અને જો તેઓ વિદ્યાર્થીઓને "બોય" તરીકે સંબોધે છે તો એનું કારણ, આ દેશની ગોરી "બાસ-કાપ"ની નીતી છે.

જ્યાર સુધી આવા લોકો જે ખરી રીતે આફ્રિકનોના પગારદાર નોકરો જ છે, તેઓ આવું વર્તન રાખશે, અને જ્યાર સુધી આ દેશની ગોરી સરકાર, એક શિક્ષણની સંસ્થાને એ રીતે ચલાવશે, જેમાં વિદ્યાર્થીઓની અવગણના કરાતી હોય ત્યાર સુધી વેરની ભાવના ચાલું રહેશે, અને સાથે સાથે આફ્રિકનોના મનમાં ગોરાઓની વિરૂદ્ધની ભાવનાઓ વધતી જશે.

નૂતન આફ્રીકા વિશે ડૉ. બાન્ડાના વિચારો

નાયાસાલેન્ડની આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રમુખ ડો. હેસ્ટીંગઝ બાન્ડા કે જેઓ આ ખંડના એક બહુજ વગ ધરાવતા નેતા છે, તેઓ ઘાનાની ઓલ આફ્રીકન કોંગ્રેસમાં હાજર થવા જઇ રહ્યા હતા ત્યારે તેમને જોહાનીસબર્ગમાં થોડુ રોકાવું પડયું હતું. 'નાટાલ ડેલી ન્યુઝ'ના ખબરપત્રી સાથે વાતો કરતાં એમને જણાવ્યું હતું કે, "હું એક આફ્રિકનીસ્ટ છું અને એનો અર્થ એ થાય છે કે આફ્રિકનોની સરકાર હવે સ્થપાશે. આ વસ્તુ જાહેર કરતાં મને બીક નથી લાગતી.

પણ ઉદ્દામવાદી (extremist) થવાનો અર્થ એમ નથી થતો કે હું બોમ્બો ફેંકવામાં માનું છું અને લોકોને છરા ભોંકવામાં માનું છું. આ દેશમાં ગોરાઓ અને આફ્રિકનોની જરૂર છે. હું ફક્ત એક કોમનું બીજી કોમ ઉપરનું ઉપરીપણું બંધ કરવા ઇચ્છું છું.

ઇતીહાસમાં જોતા આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે વિનીતવાદી લોકોએ ઘણું ઓછું મેળવ્યું છે. આપણે ઇતીહાસમાં જોઇએ છીએ કે ક્રોમવેલ પણ ઉદ્દામવાદી હતાં અને ચર્ચીલને પણ એક પ્રકારના ઉદ્દામવાદી કહીએ તો ચાલે."

ડો. બાન્ડા જેઓ લગભગ ૪૦ વરસથી પોતાના દેશની બહાર રહ્યા હતાં, તેઓ આ વરસમાં ફરી નાયાસાલેન્ડ ગયા હતા. એમની કોમના લોકો એમને પોતાના રક્ષણહાર તરીકે જુવે છે. આજે એમનું મુખ્ય ધ્યેય એ છે કે નાયાસાલેન્ડને તેઓ સેન્ટ્રલ આફ્રિકન ફેડરેશનમાંથી કાઢવા ઇચ્છે છે.

એમનું કહેવું છે કે વીલેનસ્કી અને ગારફીલ્ડ ટોડ બન્ને એક સરખા છે, અને એ લોકો એક વસ્તુ કહે છે અને બીજી કરે છે. તેઓ લીબરલ મતના તો નથીજ. ગારફીલ્ડ ટોડને એમ છે કે તેઓ આફ્રીકનોને માટે શું સારૂં છે તે જાણે છે. આ વસ્તુ નકામી છે. આફ્રિકનો માટે શું સારૂં છે તે આફ્રીકનોજ જાણી શકે છે બીજા કોઇ નહીં.

જ્યારે એમને દક્ષિણ આફ્રીકા વિશે સવાલ કરવામાં આવ્યો ત્યારે તેઓએ હસીને જણાવ્યું કે, "હું નથી માનતો કે હું અહીં હોઉં ત્યારે હું આ વિષે કાંઇ પણ કહી શકું. ઘાનામાં એક કહેવત છે કે "નદીને ઓળંગ્યા પહેલા મગરને શાપ ન આપવો જોઇએ!"

ડો. બાન્ડા નાયાસાલેન્ડ, ટાંગાનીકા, નોર્થ રોડેશીયા યુગાન્ડા અને કેનીયાનું ફેડરેશન ઇચ્છે છે.

એમનું કહેવું છે કે તેઓ આફ્રીકાના ઉત્તર ભાગના દેશોનું ફેડરેશન ઇચ્છે છે. સાઉથ રોડેશીયા સાથે નહીં કારણ કે ત્યાંની આફ્રીકનો પ્રત્યેની નીતી યુનીયનની નીતી જેવીજ છે. કદાચ વધુ ખરાબ કહીએ તો પણ ચાલે.

આગળ બોલતાં એમને જણાવ્યું—"તમને ખબર છે કે હું જ્યારે વિટ-વોટરઝરેન્ડની માઇનમાં એક કલાર્ક તરીકે કામ કરતો હતો ત્યારે હું ગામની કોઇ પણ દુકાનમાં ગોરાઓની બાજુમાં ઉભો રહીને જોડા ખરીદી શકતો. આ વસ્તુ હું રોડેશીયામાં ન હતો કરી શકતો. ત્યાંના ફુટપાથ ઉપર જો ગોરાઓ ચાલતાં હોય તો મારે ફુટપાથ ઉપરથી ઉતરી જવું પડતું. આફ્રીકામાં ઘણા પરીવર્તનો થઇ રહ્યા છે. અમારૂં ભાવી અમારેજ ઘડવું છે પછી ભલે અમે જરા ઠોકરો પણ ખાઇએ. એટલા માટે નાયાસાલેન્ડના મારા લોકોએ મને બોલાવ્યો છે.

ડો. ન્કુમાહ મારા જુના મિત્ર છે. અમે લંડનમાં સાથે રહ્યા હતાં અને સાથે સ્વપ્નાઓ પણ ઘડયા હતાં. એ કહે છે કે ઘાના વિષે એમને ચીંતા નથી. આજે દુનીયાના બધા લોકોની નજર એમની ઉપર છે. અને ઘણા લોકો એમની ભુલો સામે હસવા પણ તઇયાર છે પણ એક નવા દેશ તરીકે એને આ બધામાંથી પસાર થવુંજ જોઇએ. બધાજ દેશોએ શરૂવાતમાં કાંઇને કાંઇક ભોગવવુંજ પડયું હતું.

ગોરાઓએ ડરવાની જરૂર નથી. અમે એટલુંજ ઇચ્છીએ છીએ કે બહુમતીનું રાજ હોવું જોઇએ અને બહુમતી આફ્રીકનોની છે. કોઇ પણ આફ્રીકન નેતા અથવા રાષ્ટ્રવાદી ગોરાઓની વિરૂદ્ધ નથી."

ડો. બાન્ડાનું કહેવું હતું કે એમને રાજનીતીમાં પહેલા રસ દક્ષિણ આફ્રીકામાંજ પડયો હતો. આ વસ્તુ ૩૩ વરસ પહેલા થઇ હતી. બાર બાદ તેઓએ અમેરીકા અને બ્રીટનમાં ડોકટરી અને રાજકીય અભ્યાસ કર્યો હતો.

પાસપોર્ટ નથી આપતા

ડરબનમાં જન્મેલ એમ. એ થએલા એક યુવક મી. રેયમન્ડ કુનેની જેઓ બસુટુલેન્ડ યુનીવરસીટીમાં લેકચરર છે તેઓ વધુ અભ્યાસ માટે લંડનની વરસની પા. ૪૭૫ની બરસરી મેળવી લંડન ભણવા જવા ઇચ્છે છે તેમને પાસપોર્ટ હજી આપવામાં નથી આવ્યો.

મી. કુનેની કહે છે મે જુલાઇમાં પાસપોર્ટ માટે અરજી કરી હતી. મને કાંઇજ જવાબ નથી અપાયો. હવે મેં નક્કી કર્યું છે કે, યુનીયનમાંથી ચાલ્યા જવું આથી અકઝીટ પરમીટની માંગણી કરી છે. લંડનના અભ્યાસ પછી હું સ્વાઝીલેન્ડમાં વસીશ. પોતાની લેકચરરની નોકરી છોડી પાસપોર્ટની આશામાં હાલ તેઓ બેકાર બેઠા છે.

મી. કુનેની ઉપરાંત ફોર્ટહેરના બીજા બે વિદ્યાર્થીઓને પણ હજી પાસપોર્ટ નથી અપાયો કે જેઓને પણ આ બરસરી મળી હતી.

વિવિધ વર્તમાન

મી. જોર્ડાન ન્ગુબાને ઘાનામાં

અમને જેલા થોડા વર્ષોથી છાપામાં મદદ કરી રહેલા મી. જોર્ડાન ન્ગુબાને તા. ૨–૧૨–૫૮ના આકરામાં (ઘાના) ભરાનારી આફ્રિકન પરીષદમાં ભાગ લેવા ઉપડી ગયા છે. મી. ન્ગુબાને સાઉથ આફ્રિકાના લીબરલોનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે. સમસ્ત આફ્રિકા ખંડમાંથી અનેક પ્રતિનિધિઓ આ પરીષદમાં ભાગ લેશે. અને આફ્રિકા ખંડની આઝાદી માટે રૂપરેખાઓ દોરશે. આ પરીષદ આ માસમાં ભરાવવાની છે. સમસ્ત વિશ્વની નજર આ અંધારા ખંડમાં પ્રગટતી ઝીણી જ્યોત રેખાપર આજે સ્થીર થઇ છે. આ ખંડનું ભાવી તેઓ ઘડશે.

અણુશકિત સંચારિત બરફ ભંજન જહાજ ‘લેનિન’

રશીયાનું અણુશકિત સંચારીત બરફ ભંજક જહાજ વિજ્ઞાનની એક અજાયબી છે. ૧૬,૦૦૦ ટનનું આ જહાજ આશરે ૪૪૦ ફીટ (૧૩૪ મીટર) લાંબુ, લગભગ ૧૦૦ ફીટ (૩૦ મીટર) પહોળું અને આશરે ૫૦ (૧૬ મીટર) ઉચું છે. તે એક વખત અણુબળતણ ભરી ને કલાકના લગભગ ૨૨ માઇલ (૩૫ કીલોમીટર) ની ઝડપથી પૃથ્વીની ૭ પ્રદક્ષિણા ક્યાંય અટકયા વીના કરી શકશે. સાડા ૭ ફીટ જાડા બરફના થરમાંથી તે કલાકના ચાર કીલોમીટર ની ઝડપથી હંકારી શકાશે! પથ્થર જેવો બરફ તેના મોઢા વડે ભાંગતું જશે અને બાજુમાં ફેંકાઇ પડશે, અને જહાજ એકધારી ઝડપથી તેની વચ્ચે થી હંકાર્યા કરાશે.

આ જહાજના તળીયામાં ક્યાંક સાંધો નથી, ક્યાંક રીવેટ નથી; ખીલો નથી. તેનું તળીયું સળંગ છે. જે તળીયું અને મોરો સાડા ૭ ફીટ જાડા પથ્થર જેવા બરફને તોડતો જશે તે કેવાં મજબુત હશે!

મુંઝાતો ભુપત

પાકીસ્તાનમાં દુધનો ધંધો કરતો અને ઇસ્લામ ધર્મ અંગીકાર કરી, યુસુફ અમીનના નામે રહેતા જાણીતા બહારવટીઆ ભુપતે દુધનો ધંધો સંકેલી લઇને હઇદ્રાબાદમાં જુનાગઢના નવાબના સમયમાં એક સોરઠના નામ ચીન કોમવાદી મુસ્લીમ સાથે ભાગી દારીમાં સીનેમા થીએટર શરૂ કરેલ છે. આમા તે સારૂ કમાતો પણ હવે પાકીસ્તાનના છેલ્લા બદલાયેલા રાજ કીય વાતાવરણમાં ભુપત મુંઝાઇ રહ્યો છે.

ભારતમાં ભુપતની સામે તો ખુના-મરકીના આરોપો ઉભેલા છે. તેથી તે ભારત પણ પાછો ફરી શકે તેમ નથી અને બીજા કોઈ પ્રદેશમાં જવું પોષાય તેમ નથી.

શરૂઆતમાં ભુપતને જે સગવડતા ઓ પાકીસ્તાનમાં મળેલી તે પણ હવે ધીરેધીરે બંધ થઇ ગયેલ છે.

પાલને બોઝ, ટપાલ ટીકીટ

દેશની સ્વતંત્ર્ય લડતના એક આગલા અગ્રેસર સ્વ. બીપીનચંદ્ર પાલ અને સુપ્રસિદ્ધ વૈજ્ઞાનીક સ્વ. જગદીશચંદ્ર બોઝની જન્મશતાબ્દીઓ નવેમ્બર માસ માં ગઈ તે પ્રસંગે–ટપાલખાતા તરફથી આ માટે બે ખાસ ટીકીટો બહાર પાડવામાં આવી હતી. પહેલી ટપાલ ટીકીટ ઉપર બીપીનચંદ્ર પાલનું ચીત્ર હતું. આ ટીકીટ, ૭મી નવેમ્બરે અને બીજી ટીકીટ, જેની ઉપર જગગીશ બોઝનું ચીત્ર હતુ તે ૩૦ નવેમ્બરે બહાર પાડવામાં આવી હતી. બંને ટીકીટો પંદર નયા પૈસાની છે.

ભાગલા પાડવા એ કંઈ સાયપ્રસનો સાચો ઉકેલ નથી

બ્રીટીશ વડા પ્રધાન મી. હેરલ્ડ મેકમીલને આમસભામાં નીવેદન કરતાં જણાવ્યું હતું. કે હિંસા કે ધાકધમકીથી ડર્યા સીવાય બ્રીટનની સરકાર સાયપ્રસમાં સલામતી–શાંતી માટે જરૂરી એવાં બધાં જ પગલાં ભરશે.

ભારતીય સંસદના પ્રજા સમાજવાદી સભ્ય શ્રી અશોક મહેતાએ નીકોશીયા ખાતે તાજેતરમાં ગ્રીક સાયપ્રસવાસી પત્રકારો સમક્ષ બોલતાં જણાવ્યું હતું કે ભારતની સત્યાગ્રહ દ્વારા આઝાદી માટે લડવાની પદ્ધતિ પરથી સાયપ્રસ કંઇક શીખી શકે ખરૂં. કોઇને પણ સલાહ આપવાનું અમને ગમતું નથી, પણ જો અમે સલાહ આપીએ તો અમારો સંદેશો અહિંસાનો જ રહેશે.

શ્રી મહેતાએ પત્રકારોને કહ્યું હતું કે દમન આઝાદી માટેની આકાંક્ષાને વધારે છે. ભારત અને પેલેસ્ટાઇનના ઇતિહાસનો બોધપાઠ બ્રીટને જરાય ગ્રહણ કર્યો નથી એ કરૂણ હકીકત છે.

તેમણે એમ પણ જણાવ્યું હતું કે સાયપ્રસના પ્રશ્નનો ભાગલા પાડવા એ કંઇ ઉકેલ નથી-

વાંચી, તેમજ સાંભળી શકાય એવું સામયિક

ફ્રાંસમાં પેરીસ ખાતે એક નવું સામયીક બહાર પડ્યું છે જે વાંચી તો શકાય પણ સાંભળીય શકાય છે.

આ સામયીકના અંકમાં બીજા લખાણોની સાથે ૭ પાના ઉપર સ્વર સંગ્રહ એટલે કે રેકોર્ડ ઉતારવામાં આવી હોય છે. આ રેકોર્ડ સાંભળવા માટે કોઇ સાધાકુટ કરવાની હોતી નથી. માત્ર એ પાનાં ઉઘાડો એટલે વાગવા માંડે! શરત એ કે એ પાનાં ફાડી લેવાય નહિ.

"સોનોરમા" નામના આ સામયીક નું વાર્ષીક લવાજમ ૬૦૦૦ ફ્રાંક છે; છુટક નકલના ૫૦૦ ફ્રાંક છે!

"સોનોરમા"માં બીજા સામયીકોની જેમ જ વિષય વૈવીધ્યવાળાં લખાણો હોય છે; પણ હા, રાજકારણ પર પ્રવચન કરતાં ફ્રાંસના પ્રમુખ દ'ગોલ ને તમે આમાં જ સાંભળી શકો, બીજા સામયીકમાં નહી!

ખોરાક અને દારૂ

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

શરીરમાં નાખવી પડે છે. એમાં થી તેઓ દારૂ પીવાનું શરૂ કરે છે.

વધુ કોફી પીનારનું પણ તેમ જ થાય છે. તેમાં કેફીન નામ ની ઉત્તેજક દવા હોય છે. એક પ્યાલો કોફી પીઓ એટલે ૧ થી ૨ ગ્રેન કેફિન તમારા શરીર માં આવે. હવે જેઓ રોજના ૧૨ થી ૧૫ પ્યાલા કોફી પીએ છે, તેમને લગભગ એ દવાની ટેવ જ પડી જાય છે. દવાઓની ટેવવાળાઓની ખાસિયત એ હોય છે કે, તેઓ તેમાં ફેરબદલો કરી શકે છે. જેમ કે કોફી પીનારો ચા પીવા લાગી શકે અથવો વીસકી. સિગારેટોની તલપ અને અફીણના અકંની તલપ પણ એ જાતની છે.

એ બધી તલપો જીવનની રમતમાં પોતાને જ છેતરી જવા ની વૃત્તિમાંથી ઉભી થાય છે. જો માણસ પોતાની જાત ઉપર સંકલ્પશકિતથી કાબુ રાખે, તો તે સામાન્ય આરામ કે વિશ્રાંતિ થી પોતાને સ્વસ્થ કરી લે છે. પણ જેનામાં એ શકિત નથી, તે તરત કોફીનો પ્યાલો પી લેશે કે સિગારેટ ફુંકવા માંડશે, અને એ રીતે પોતે પાછો સ્વસ્થ થઇ ગયો એમ પોતાની જાતને છેતરશે.

બધી દવાઓનું એમ જ છે તેઓ આપણામાં એવી લાગણી ઉભી કરે છે કે, આપણામાં તાકાત છે, આપણે સુખમાં છીએ, અથવા આપણે કામકાજ કરી શકીએ છીએ. પરંતુ દવા ઓ આપણા જ્ઞાનતંતુઓને જુઠુ અને દંભ આચરતાં જ શીખવે છે. દવાઓની ટેવ પડવાથી આપણા જ્ઞાનતંતુઓ કદી પોતાની સાચી સ્થિતિ આપણને સમજાવવા પામતા નથી. દવા વગેરે નો પહેલો ઉપયોગ, બીજા ઉપયોગને, સહેલો બનાવે છે; એક પ્રલોભનને વશ થવાનું સહેલું બનાવે છે તેમ. સંકલ્પશકિત આમ નબળી પડી જવી, એજ શરીરને થતા નુકસાન કરતાં પણ વધુ હાનિકારક છે.

અભિનવ રામાયણ

રામાયણનું મુનિ સંતબાલજીએ કરેલુ રૂપાંતર. આ પુસ્તક ઘણું વાંચવા-લાયક છે.

કીંમત શી. ૫–૬ પોસ્ટેજ સાથે.

Indian Opinion,
Private Bag,
Durban, — Natal.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલ્કની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા માટે જથ્થાબંધ રીબનો મળી શકશે.

ખરચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં ફુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના બ્રોચર્સ મળશે.

ઠેકાણું : માંબરો હેટસ (પ્રો.) લી.
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેકચરર,
ફોન : ૮૩૫-૭[illegible] પહેલે માળે,
બોકસ. ૫૨૫૭. માસ્ટર મેન્સન્સ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

કુરાન, ગીતા અને ઉપનિષદ અમેરીકામાં

ન્યુ અમેરીકન લાયબ્રેરી ઓફ વર્લ્ડ લીટરેચર ઇન્કો નામની પ્રકાશન સંસ્થાએ હાલમાંજ આંકડા પ્રસિદ્ધ કર્યા છે.

ન્યુયોર્કની આ પ્રકાશન સંસ્થાએ જણાવ્યું છે કે માર્માડયુક પિકથોલનો "ધ મીનીંગ ઓફ ધ ગ્લોરિયસ કુરાન" નામનો ગ્રંથ આ સંસ્થાના પહેલા જ 'મેન્ટર રીલીજીયસ કલાસીક' તરીકે ૧૯૫૩ના સપ્ટેમ્બરમાં પ્રસિદ્ધ થયો ત્યારથી આજ સુધીમાં તેની ૩,૭૫,૦૦૦ નકલો છપાઇ છે.

"મેન્ટર રીલીજીયસ કલાસીકસ" તરીકે તાજેતરમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા અન્ય ગ્રંથો છે 'ભગવદ્‌ગીતા' ૩,૦૦,૦૦૦ નકલો, 'ઉપનીષદો' ૧,૫૦,૦૦૦ નકલો, 'ધ સેઇંગ્ઝ ઓફ કન્ફ્યુશીયસ' ૨,૦૦,૦૦૦ નકલો, 'ધ ટીચીંગ્ઝ ઓફ ધ કોમ્પેશનેટ બુદ્ધ' ૨,૫૦,૦૦૦ નકલો અને 'ધ વે ઓફ લાઇફ. તાઓ તે ચીંગ' ૨,૨૫,૦૦૦ નકલો.

આ માહીતી મુલ્યવાન એટલા માટે છે કે છાપેલી નકલોના પ્રસિદ્ધ થયેલા આંકડા લગભગ વેચાણના આંકડાની બરાબર જ છે અને તે વિદ્વાનોનો નહી પણ સામાન્ય વાચકોનો રસ દર્શાવે છે.

મોદી ને દવાવાળા વેચે છે

"મેન્ટર રીલીજીયસ કલાસીકસ" ન્યુ અમેરીકન લાયબ્રેરીનાં કાચાં પુંઠાં નાં સસ્તાં પુસ્તકો છે. એ પુસ્તક વાળાની દુકાને તો વેચાય છે જ પણ ઘણું ખરૂં તો એ દુનીયામાં તમે ન કલ્પી શકો એવી જગ્યાએ વેચાય છે. મેન્ટર પુસ્તકો અમેરીકામાં ૧,૦૦,૦૦૦ સ્થળે વેચાય છે—એ સ્થળોમાં છાપાં વાળાના સ્ટોલ, મોદીખાનાની વીશાળ દુકાનો અને અમેરીકાના "જનરલ સ્ટોર"ની નવી આવૃત્તિ સમી દવાની દુકાનોનો સમાવેશ થાય છે.

આ રીતે આ પુસ્તકો નાનાં મોટાં, ગૃહીણીઓ અને પ્રવાસીઓની વાચન સામગ્રી છે. આ પુસ્તકોના વેચાણના આંકડા અમેરીકાની સામાન્ય પ્રજાને એશીયાની ધાર્મીક માન્યતાઓમાં અને સંસ્કૃતીઓમાં કેટલો રસ છે તે દર્શાવે છે.

રજકણ

જ્યારે તમારામાં ગર્વ આવે ત્યારે વિચારો કે તમારાથી શ્રેષ્ઠ અને આગળ વધેલા અનેક માણસો સંસારમાં મોજુદ છે; અને જ્યારે તમારામાં દીનતા આવે, ત્યારે વિચારો કે તમારાથી હલકા અને પાછળ પડેલા અનેક લોકો હયાત છે; આ વિચારથી તમારો ગર્વ ગળી જશે અને તમારી દીનતા ટળી જશે.

યા તો ઘાના અથવા દક્ષિણ આફ્રિકા

લંડનના છાપાઓમાં લખવામાં આવ્યું છે કે, કોમનવેલ્થમાં યા તો ઘાના અને ગીયાનાને રાખવામાં આવે યા દક્ષિણ આફ્રિકાને કારણ દક્ષિણ આફ્રિકા એક રંગીન રાષ્ટ્રને પોતાના સમાન દરજ્જામાં ઉભેલુ જોવા કદી રાજી નહી થાય.

"ઓબઝરવર" લખે છે કે, ઘાના અને ગીયાના સંગઠીત થવા ઇચ્છે છે એનો એકજ અર્થ છે કે યુદ્ધ થાય તો એક બીજા એક બીજાના પક્ષમાં રહે. પણ આગળ જતાં એ વધુ વિશાળ ક્ષેત્રમાં પરીણમવાનો સંભવ છે ખરો. બ્રિટીશ અને ફ્રાંસ સંસ્થાનોનું એક મોટુ જુથ કરી તેને પશ્ચીમ આફ્રિકન ફેડરેશન બનાવી ગમે એટલી સુધીબતો હોય તોએ તેને અપનાવવું જરૂરી છે.

જેમ મધ્ય પૂર્વમાં અમેરીકાની નિતીને બ્રીટીશરો શંકા ભરી રીતે જોય છે તેમ પશ્ચિમ આફ્રિકાની બ્રીટીશ નિતીને ફ્રાંસ શંકા ભરી રીતે જોય છે. તેમ છતાં બધાના લાભનું એ છે કે, આફ્રિકન સ્ટેટસને પોતાના લાભ માટે જે કાંઇ જરૂરી ફેરફાર કરવા હોય તેને તેના એક વખતના સત્તાધીશ દેશોએ તેમાં દખલગીરી ન કરવી જોઇએ. આનું પરીણામ એ આવે કે, કદાચ એક વખતની ફ્રેંચ કોલોની ગીનાની જેમ બધી ફ્રેન્ચ કોલોની કોમનવેલ્થમાં આવવા ઇચ્છશે. અને બ્રિટીશ કોલોનીયા જેવી કે, ગેમબીયાની જેમ ફ્રાંસ સાથે જોડાય તેમ બધી બ્રિટીશ કોલોની ફ્રાંસ સાથે જોડાવવા ઇચ્છશે.

આફરા, ખારટુંબ કેરો વિગેરે તરફથી ગમે તે નવી માંગણીઓ થાય એને ડરથી ન જોતા વિવેક પુર્વક એને સમજવાનો અને અપનાવવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઇશે.

પેરીસમાં એમ કહેવાય છે કે ઘાના અને ગીયાનાએ જે યોજના ઘડી છે તેમાં બ્રિટનનો હાથ છે. એ લોકનુ માનવું છે કે બ્રિટનની ઇચ્છા એક વેસ્ટ આફ્રિકન ફેડરેશન ઉભુ કરવાની ઘણા વખતથી છે અને તેથી આ યોજના ઘડાઇ રહી છે. બ્રિટનનું જે સ્વપ્ન છે તેનો એક ભાગ કદાચ આ હશે. વધુમાં એમ કહેવાય છે કે, આને પરીણામે ફ્રાંસની એક નવી પ્રજા ઉભી થશે.

રૂપક વાર્તા

સાચો માનવ ધર્મ

રજુકરનાર: શ્રીમતી ઉત્તમ ભગા પ્રિટોરીયા

એક નાના ગામડામાં કે જેમાં હીંદુની વસ્તી ૩૦૦ની હશે તેમાં ઘણા ધર્મધ લોકો રહેતા હતાં. ત્યાં રહેતી બાઇ ગંગાબેન ઘણીજ ભક્ત સ્ત્રી હતી. આખો દિવસ પુજા પાઠ દર્શન મિંદરમાં તેઓ વીતાવતાં.

એકવાર ગંગાબેનને પાસેને ગામ જવાનું થયું. રસ્તાની આજુ બાજુ હરીયાળા ખેતરો હતાં. આ રસ્તે તે જઇ રહ્યાં હતાં. રસ્તામાં તેઓએ એક બીલાડી મૃત દશામાં સખત તાપમાં પડેલી જોઇ. બીલાડી તરફ જોતા એની કરૂણ આંખોમાં પાણી માટે યાચના હતી. ગંગાબેન બબડયા, "અરે રામ બીચારી પાણી વગર મરી રહી છે. પણ હું નાહી ધોઇ જઇ રહી છું. કોઇક હરીનો લાલ આને પાણી પાય તો સારૂં." કહી આગળ નીકળી ગયા.

બનવા જોગ કે સામેના ગામડામાં એક સ્ત્રી કે જે ખરાબ સ્ત્રી તરીકે જાણીતી હતી તે આ રસ્તે થઇ જઇ રહી હતી. એને પણ આ બીલાડીને દયા જનક હાલતમાં રસ્તામાં પડેલી જોઇ. એની કરૂણ આંખો હજી પાણી માટે યાચના કરી રહી હતી. સંતોક બેને આજુ બાજુ જોયું. અને બીલાડીને બાળક જેમ ઉચકી છાયામાં ઝાડ નીચે સુવાડી પાણીની શોધ કરવા લાગ્યા. પાણી મળતા પોતાના સાડીનો છેડો પાણીમાં પળારી બીલાડી પાસે આવી તેના મુખમાં ધીમે ધીમે ટીપા નાખતા ગયા. બીલાડીની આતરડી ઠરી. પણ તુરતજ તે શાંત થઇ આ લોક છોડી ચાલી નીકળી સંતોક બેન નીશ્વાસ નાખી આગળ વધ્યા.

ગામમાં એક ધર્મીષ્ઠ પુરૂષ રહેતા હતાં. વૃદ્ધ હતા તેમને એક દિવસ સ્વપ્ન આવ્યું કે, તમારા ગામમાં જે સંતોક કરીને સ્ત્રી રહે છે તેનો અંત કાળ પાસે છે. એને તમે "ખરાબ" કહી તરછોડી છે. પણ તેનેજ લેવા માટે હું આવનાર છું. તે સ્વર્ગની ઉમેદવાર છે. એના એકજ સારા કામે એને આ માટે લાયક બનાવી છે."

સવારના તે વૃદ્ધ સંતોકને ઘેર ગયા. ખરેખરજ સંતોક છેલ્લા શ્વાસો લઇ રહી હતી. તેના મુખપર શાંતી જણાતી હતી. વૃધ્ધે વાત વાતમાં પુછ્યું કે બેન તે એવું શું કાર્ય કર્યું છે કે, તું સ્વર્ગમાં જવા લાયક ગણાય છે?" સાથે સાથે પોતાના સ્વપ્નની વાત કહી.

સંતોકે બીલાડીનો બનાવ જણાવ્યો વૃદ્ધની આંખો ઉઘડી કે, "ધર્મ એટલે પુજા પાઠ નહી પણ જીવ પ્રત્યે દયા ભાવ અને સેવા વૃતી."

કંપાલા ખાતે મજદુર કોલેજનો થયેલો પ્રારંભ

બ્રુસેલ્સ ખાતે આંતરરાષ્ટ્રીય કામદાર સંસ્થા ઇન્ટરનેશનલ કોનફેડરેશન ઓફ ફ્રી ટ્રેડ યુનીયનની મળેલી સભામાં જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે યુગાન્ડામાં કમ્પાલા ખાતે શ્રી પ્રથમ આફ્રિકન સંચાલીત કામદાર કોલેજ સોમવારથી શરૂ થઇ છે.

આ મંજુર કોલેજના વડા તરીકે સ્વીડીશ કામદાર મી. સ્વીન ફોકસ્ટેડ છે જ્યારે અન્ય શીક્ષક સભ્યોમાં કેનીયાના મી. જેઓડીરાજેરી, અમેરીકાના નીગ્રો કામદાર નેતા મી. જ્યોર્જ એફ. મુરે, અને બ્રીટનના મી. ઇ. એ. બેવીસનો સમાવેશ થાય છે.

આ મજુર કામદાર કોલેજમાં ચૌદ આફ્રીકન રાષ્ટ્રોના સાડત્રીસ વિદ્યાર્થી કામદાર ચળવળનું શીક્ષણ લઇ રહ્યા છે, જેમાં મુખ્યત્વે એડન, બ્રીટીશ કેમરૂન્સ, ઘાના, નાઇજેરીયા, અને સુદાનના વિદ્યાર્થીઓ છે.

વિનિત જોડણી કોશ

(ગુજરાતી ટુ ગુજરાતી ડીકશનરી.)

ગુજરાત વિદ્યાપીઠનો — કીંમત ૧૮/૯

મળવાનું ઠેકાણું : આ ઓફીસ

'Indian Opinion'

P. Bag, Durban, Natal.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના ગુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—સુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા આમંત્રણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

'કાશ્મીર પ્રિન્સેસ'

કાવતરાની રોમાંચક કથા

લેખક : શ્રી. અનંત શ્રીધર કર્ણીક

(ગતાંકથી ચાલુ)

સીંગાપોર તરફ

પોલીસના ગયા પછી ઓરડામાં થોડોક વખત શાંતી છવાઈ ગઈ. મેં આસપાસ નજર નાંખી એક ભીત ઉપર ડૉ. સોકરનો ફોટો જોતાં હું આવેશમાં આવી ગયો અને મેં દિક્ષિત નું ધ્યાન ખેંચ્યું. અમે ઇન્ડોનેશીયાની જમીન ઉપર હતાં, અને મીત્રોના હાથમાં હતાં! હવે મને સમજાયું કે સવારના દિક્ષિત ચાર અજાણી વ્યકતીઓ સામે પણ શાન્ત કેમ હતાં. તેઓ જાણતાં હતાં કે આ ટાપુઓ ઇન્ડોનેશીયાના હતાં.

અહીં એક કલાક રહ્યા પછી, અમને એક "આરામ ઘર"માં લઈ જવામાં આવ્યા. પાઠક અને દીક્ષીત આગળ ગયાં હું પાછળ લંગડતો ચાલી રહ્યો હતો, ત્યાં લોકોમાંથી/ બે નવ જુવાનો મને સહારો આપવા દોડી આવ્યા. હું બહુ જ રાજી થયો. જમીન ઉપરના પથ્થર અમને વાગતાં હતાં. રસ્તાની આસપાસના ઘરોની બારીઓ માં લોકો ઉભા રહી અમને જોતા હતાં મને લંગડાતો જોઇ, એક ઘર માંથી માણસોએ એક ખુરસી લઇ મને બેસવાનું કહ્યું, અને તેઓએ મને ઉચકીને "આરામ ઘર" સુધી લઇ જવાનું કહ્યું. પણ મેં આભાર સાથે ના પાડી. થોડુંક ચાલ્યા પછી અમે "આરામ ઘર"માં પહોંચી ગયા. આ ઘરમાં ઠંડક હતી અને ખરેખર આરામ હતો. અહીં ત્રણ ખાટલા ઉપર ચોખ્ખી સફેદ ચાદરો, અને તકીયા ગોઠવવામાં આવ્યા હતાં.

અમે ત્રણે જણ એક એક ખાટલા ઉપર લાંબા થયા. અમે એ માની નહોતા શકતા કે આગલી રાતે અમે જીવન-મરણની લડતમાં પડયા હતાં. થોડી વારમાંજ ડોક્ટર આવ્યા.

વાસ્તવીક રીતે તેઓ ડોક્ટર નહતાં, બદલે ડોક્ટરના કમ્પાઉંડર હતાં. એક મદદનીશની મદદથી એને અમારા ઘાઓ સાફ કર્યા, અને દવા ચોપડી. "આરામ ઘર"માં પણ ઘણા લોકો અમને જોવા ભેગા થયા હતાં. પણ એમની શિસ્ત વખાણવા જેવી હતી. એટલા લોકો હોવા છતાં થોડો પણ અવાજ ન હતો સંભળાતો. કોઇ અમારા ઓરડામાં દાખલ થવાનો પ્રયત્ન ન હોતું કરતું. એક બે જણ અમને ફળ અને બરફનું પાણી આપવા માટે ફકત અંદર આવ્યા હતાં.

અમે સુવાનો પ્રયત્નં કરી રહ્યા હતાં જ્યારે મને મારા માથા ઉપરનો ઘા યાદ આવ્યો. તે જો કે, બહુ દુઃખતો ન હતો. તેમ છતાં મારે જાણવું હતું કે તે ઘા કેવોક છે. મેં અમારા ડોકટરને તે જોવા કહ્યું. વગર બોલે તેઓએ ઘાની આસપાસના વાળ કાપી નાંખ્યા અને એક જણને સિવવાનો સામાન લઇ આવવા કહ્યું. હું વિચારમાં પડયો અને થોડો ગભરાયો પણ ખરો, એક કમ્પાઉંડર મારા ઘાના ટાંકા લેશે? મેં દીક્ષીતની સલાહ લીધી અને એમને કહ્યું કે સીંગાપુર પહોંચ્યા પછી જ તેની સારવાર કરવી સારી, છતાં ભલે હમણા ટાંકા લે. ડોક્ટરે મારી ગભરામણ જોઇ મને ખાત્રી આપી કે તેઓ કોઇપણ ડોકટર જેટલા સારા ટાંકા લઇ શકે છે. સાફ કરતી વખતે મને ઘણું દર્દ થતું હતું, પણ ટાંકા લીધા પછી મને ઘણો આરામ થયો. મેં ડોકટરનો આભાર માન્યો. ડોકટરે ઘણી જ હુશીયારીથી કામ પુરૂં કર્યું એમ મારે કબુલવું જોઇએ. કટાક્ષ સાથે હાસ્ય વેરતા તેઓએ મને પુછ્યું—"કેમ હજુ સીંગાપુર ટાંકા લેવડાવવાનો વિચાર છે કે!" મેં શરમીંદા થઇ એમના કામને વખાણ્યું અને ફરી એમનો આભાર માન્યો.

દરવાજા પાસેથી બધા હટી ગયા. ત્રણ પુરૂષો સફેદ કપડા પહેરીને દાખલ થયા. તેઓ અમારી સામે બેઠા, એક જણે એમની ઓળખ આપી કે તેઓ મ્યુનીસીપલ કમીશ્નર હતાં. ત્યારબાદ એમને એમના સાથીદારોની ઓળખ આપી. એમને અકસ્માત માટે અને અમારી ઉપર પડેલી આફત માટે દીલસોજી જાહેર કરી, અને આશા દર્શાવી કે, એમના નાના ટાપુ ઉપર અમને આરામ મળશે. અમે એમની મદદ માટે એમનો આભાર માન્યો, અને ટાપુના લોકોનો પણ આભાર માન્યો.

મ્યુનીસીપલ ઓફીસર ગયા પછી તરત જ એક જાડા અંગ્રેજ આવ્યા. એમને ઓળખ આપતાં જણાવ્યું કે તેઓ, બહાર ઉભેલી સ્ટીમરના ચીફ ઓફીસર હતાં. તેઓ કેપટનની ઇચ્છાથી અમને મળવા આવ્યાં હતાં. એમને અમારા નામ અને સરનામા લીધા. અમારા નામ સીંગાપુર તારથી જણાવશે એમ કહ્યું વધુમાં તેઓએ જાણવા ઇચ્છયું કે, બીજા બચેલા હોવાનો સંભવ છે ખરો? આ બધી માહીતી તેઓ તાર દ્વારા સીંગાપુર જણાવવાના હતાં. સ્ટીમર રવાના થવા માટે તઇયાર હોવા છતાં, તેઓ અમારી રાહ જોવાના છે. એમ પણ કહ્યું સીંગાપુર અહીંથી છ દીવસને અંતરે હતું. આથી તેઓ વચ્ચેના એક ગામમાં અમને ઉતારવા ઇચ્છતાં હતાં, જ્યાં અમને એક જર્મન ડોકટર ની સારવાર મળી શકે તેમ હતું અને એમની વળતી મુસાફરી દરમીયાન અમને સીંગાપુર લઇ જસે એવી ખાતરી આપી અમે એમને આપેલી તકલીફ બદલ માફી માંગી, અને થોડા કપડાની માંગણી કરી.

અમને પહેલા મળેલા ભાઇ થોડીજ વારમાં કપડાનું પોટલું લઇને આવ્યા. અમારે માટે આ બધા કપડા જરા મોટા હતાં, તે છતાં સ્વચ્છ કપડા પહેરવાથી અમને ઘણો સંતોષ થયો. સ્ટીમર અમારે લીધે બે કલાક મોડી થઇ. ત્રણ કલાકના આરામ અને સારવાર પછી અમે "આરામ ઘર"ની બહાર આવ્યા ત્યારે લોકો હજુ ઉભા હતાં. અમે એમને સલામ ભરી આભાર માન્યો. કીનારા ઉપર ડોકટર અને માછી મારો સાથે અમે હાથ મીલાવ્યા, અને એમનો પણ આભાર માન્યો. અમે બધા લોકોની વિદાય લીધી. આટલો થોડો સમય રોકાયા હોવા છતાં એમને મુકીને જતાં અમને દુઃખ થતું હતું. એ લોકો એટલા સારા અને પ્રેમાળ લોકો હતાં કે, એમની સાથે વધુ વખત ગાળવાનો અમને વાંધો ન આવત.

(અધુરૂં)

આ વાર્તાનો કોપી રાઇટ મુંબઇ "જયકો પ્રકાશન"નો છે.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વીઠુલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩–૧૬૫૪.

બાળકોને વારસો

(ગો. ગી. કાપડીયા)

માણસ મજુરી કરી, ઉજાગરા કરી, અક્કલનો ઉપયોગ કરી, અખંડ પ્રયાસ કરી, પૈસા એકઠા કરે છે અને એને મનમાં ઉંડાણમાં એમ હોય છે કે પોતાની સંતતિને મોટો વારસો આપી જવો. એ ચોપડામાં જમે બાજુનું વટાવ કે નફાખાતું જોઇ રાજી થાય છે અને જાણે સાત પેઢી સુધી ખાતાં ન ખુટે એટલું ધન મળી જાય તો પણ એને સંતોષ થતો નથી. પણ આવા ધનવાનને ઘેર જન્મેલ છોકરો ધનની કિંમત જાણતો નથી, બાપાને કેવા કેવા પ્રયાસો કરવા પડયા હશે, કેટલાની ખુશામત કરવી પડી હશે, કેવાં સાચાં જુઠાં કરવાં પડયાં હશે તેનો તેને ખ્યાલ હોતો નથી. એટલે એ તો વગર મહેનતે મળેલ પૈસો ઉડાવી દે છે, રેસમાં હારી બેસે છે, કલબોમાં જઇ જુગારમાં ગુમાવે છે, ધુમ સટ્ટો ખેલી પૈસા વેડફી નાખે છે અથવા નાચ જલસા નૃત્તિકાના ફંદામાં પડી, દારૂ પી, ઉન્મત્ત થઇ પુંજી ખલાસ કરી નાખે છે. હજાર લાખોની અસકયામત વાળાના દીકરાઓને ભીખ માગતા અને ચારિત્રહીન દેખ્યાં છે અને બાપ ની આવડતનો લાભ ન મેળવનાર અનુભવ વગર મોટી ગાદીએ બેસી જનાર બાપની આબરૂ પર પાણી ફેરવી અંતે રવડતા દેખાયા છે.

એને બદલે સમજુ પિતા પોતાના પુત્રને સામે બેસાડી તાલીમ આપે તો? સામાન્ય કે ખાસ શિક્ષણ પૂરૂં થયા પછી એને વહીવટમાં નાનામાં નાનાંથી સર્વ કામોની ઉત્તરોત્તર તાલીમ આપે અને સતત ઉદ્યોગ, પ્રમાણિક પણું અને સત્ય વચન તથા ઉચ્ચ ચારિત્રના પાઠ આપે. આવા પિતાના પુત્રો બાપની આબરૂ વધારે છે, ધનસંપત્તિમાં વધારો કરે છે અને પિતાની અધુરી રહેલી ઇચ્છાઓ પુરી કરી ઉદ્યોગપતિના નામને સાર્થક કરે છે.

સાચો વારસો ઉદ્યોગી થવાના લાક્ષણિક પાઠો છે, સાચો વારસો ઉચ્ચ ચારિત્ર ઘડતરનું શિક્ષણ છે, સાચો વારસો વ્યાપારની નીતિ, એકાગ્રતા અને એકતાનો છે. પૈસા તો બે તમાચા ડાબા ને જમણા વાગતાં ખલાસ થઇ જાય છે અને માણસને કડભર કરી નાખે છે; બાકી ઉદ્યમની સાચી ટેવો, કામમાં રસ અને કાર્યને પાર પાડવાની ધગશનું શિક્ષણ પદ્ધતિસર પણ આડકતરી રીતે અપાય તો તે સાચો વારસો છે.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાકટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

મુસાફર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા પેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ચાર્ટર્ડ ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અથાણા, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ પેની ૧૦ રતલ, લસણ શી. ૧–૬ રતલ. પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦:

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બારકીટ ગોલ શી. ૧૦–૬ લાંબી અને રકવેર બારકીટ શી. ૧૬–૬ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદ્દન વ્યાજબી ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જાલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન – નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોકસ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્થ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

મહાત્મા ગાંધી

વ્યાખ્યાનકાર: પ્રોફેસર ડબલ્યુ. આરનોલ્ડ લોઇડ એમ. એ. પી. એચ. ડી.
(અનુવાદક: પ્રીન્સીપાલ દોલતરાય મગનલાલ દેશાઇ, રૂડીપોર્ટ)

(ગતાંકથી ચાલુ)

હવે આપણે જોઇએ કે ૧૮૭૯થી ૧૯૧૪ સુધી ગાંધીજીના મુખ્ય સિદ્ધાંતોએ દક્ષિણ આફ્રિકામાં કેવો ભાગ ભજવ્યો. આ કાળ દરમ્યાન ગાંધીજી દક્ષિણ આફ્રિકામાં રહ્યા હતાં. તેમનું કાર્ય આ દરમ્યાન હીંદીઓને પાર્લામેન્ટના હકથી વંચીત કરતા કાયદા સામે લડવાનું હતું. આ ઉપરાંત હીંદીઓ પર અન્યાયી ૩ પાઉન્ડ ૩નો કર નાખવામાં આવ્યો હતો, હીંદીઓને એક પ્રાંતમાંથી બીજા પ્રાંતમાં વગર પરવાનાએ જવા દેવામાં ન હોતા આવતા. આ માટે અહીંસાના સિદ્ધાંત પર રચાયલુ હથીયાર હીંદીભાઇઓના પ્રશ્નોના ઉકેલ અર્થે ઘડાયુ હતું તેનું ટુંકમાં તેમના ૨૦ વર્ષના કાર્યનું અવલોકન કરીએ.

નાટાલના મૂળ ખરીતામાં હીંદી પુરૂષોને, જો શિક્ષણીક અને મિલકતની લાયકાત હોય તો મતાધિકાર હતો. તે વખતે આવા મતાધિકારીઓની સંખ્યા જો કે ૩૦૦થી ૪૦૦નીજ હતી. બાકીના "ફ્રી-હીંદી" તરીકે ઓળખાતાં.

અહિંસાના અમુલ્ય શસ્ત્રનો જન્મ

ગાંધીજીએ જ્યારે જાણ્યું કે, હવે તે મતાધિકાર પણ ઝુટવી લેવાય છે ત્યારે તેમને પ્રચાર કાર્ય શરૂ કર્યું. અનેક પ્રયત્નો કર્યા છતાં જ્યારે તેઓએ જોયું કે બીલ પસાર કરવામાં આવ્યું છે, ત્યારે તેમને ૮૦૦૦ સહી વાળી અરજી લંડનમાં સેક્રેટરી ઓફ સ્ટેટસ પર મોકલી. પરીણામે તેમને પ્રથમ તો બીલનો અમલ થતો અટકાવ્યો પણ પાછળથી તેઓએ પણ અનુમતી આપી.

બીજો કાયદો જે ૩ પાઉન્ડ કરનો હતો. તેમાં હરેક હીંદી કે જે ૧૬ની ઉપરનો સ્ત્રી યા પુરૂષ હોય તેમને આ કર ભરવાનું ફરજીયાત હતું તે વખતે મોટા ભાગના હીંદીઓ મજુર અને ગરીબ હતાં. આથી આ કર ભરવા તેઓ અશક્ત હતાં. કેટલાક વર્ષ પજવણી કર્યા બાદ આખરે ૧૯૪૧માં સ્મટસ ગાંધી એગ્રીમેન્ટની રૂએ આ કર રદ કરવામાં આવ્યો. મહાત્માના સત્યાગ્રહના મહાન પ્રયોગો પર બોલતા પહેલા ૧૮૯૯માં જે એંગ્લોબોર વોર શરૂ થઇ તે વીશે કાંઇક કહીશ.

મહાત્માજીએ હીંદીઓની એમ્બ્યુલંસ ટોળી બનાવી અને પોતાને ખર્ચે નર્સ અને "ઓરડલી"ની કેળવણીઓ આપવા લાગ્યા. મહાત્માજીની આ સેવાને સરકારે ના મંજુર કરી. પણ જ્યારે ડચ લોકો નાટાલમાં પ્રવેશ્યા અને ઘાયલોને તાત્કાળીક સારવાર કરવા સેવકો ઓછા પડવા લાગ્યા, ત્યારે સરકારે ન છુટકે, ૩૦૦ મુક્ત હીંદીઓ ની મદદ કબુલી. આસરે ૮૦૦ હીંદીઓ આ કાર્ય માટે તઇયાર થયા હતાં. તેઓ વારા ફરતી ટોળીઓ મોકલતા અને શાંતી, ધીરજ, તથા સહન શકતી થી પોતાનું કાર્ય કરતાં હતાં. જે ક્ષેત્ર મર્યાદામાં ગોળાનો ભય રહેતો તે ક્ષેત્રમાં પણ અંતે તેમની સેવાઓ નો સ્વીકાર કરાયો હતો. ઘણા દિવસો સુધી હીંદીઓ ઘાયલોને હોસ્પીટલમાં લઇ જતા. દિવસો સુધી દુશ્મનની ગોળીઓના ભયના ક્ષેત્રમાં તેઓએ પોતાનું જીવન હોડમાં મુકયું હતું. તેમાં થોડા મરણ પણ પામ્યા હતાં. જ્યારે યુદ્ધ પુર્ણ થયું ત્યારે આ ટોળીના મૂખી તરીકે ગાંધીજી કે જેઓ શાંતીના દુત હતાં તેમને લડાઇ નો ચાંદ એનાયત કરાયો અને તેમની તથા તેમની ટુંકડીની બહાદુરી ભરી સેવાની કદર કરાઇ. માનવામાં આવ્યું હતું કે વિસમ કાળમાં સરકારને હીંદીઓએ મદદ કરી છે તેની કદર કરવામાં આવશે. પણ આ લેખીત કદર શિવાય બીજી કદર ન કરતાં હીંદીઓ ઉપર વધુ કડક કાયદાઓને લાદવામાં આવ્યા.

યુદ્ધ બાદ ગાંધીજીએ પોતાની વકીલી જોહાનીસબર્ગમાં શરૂ કરી. ટ્રાંસવાલમાં જ્યારે દુ:ખના વાદળો હીંદીઓ પર ઉતર્યા ત્યારે તેઓ ત્યાંજ હતાં. ૧૯૦૪માં ટ્રાંસવાલમાં લશ્કરી રાજ્ય ખતમ થયું અને ક્રાઉન કોલોની બન્યું. હીંદીઓ સામે જ્યારે આવા જુલ્મો થવા લાગ્યા ત્યારે તેનો સામનો કરવામાં આવ્યો અને સામનાને ડાબી દેવા જુલ્મી રીતો શરૂ થઇ. ૧૯૦૬માં દરેક હીંદીઓ નોંધણી કરવાનો કાયદો ઘડાયો. નોંધ સાથે પ્રત્યેક હીંદીએ પોતાના આંગળાની છાપ આપવી જોઇએ એમ પણ નકકી થયું. આ કાયદો ૮ વર્ષ ઉપરના દરેકને લાગુ પાડવામાં આવ્યો હતો. જે કોઇ નોંધ પત્ર ન લે તેને ટ્રાંસવાલનો રહીશ ન ગણતાં ત્યાંથી તેને કાઢી મુકવામાં આવશે એમ પણ જાહેર થયું. ૫૦ વર્ષ થયા હીંદની સભ્ય સ્ત્રીઓ પોતાના ઘરમાંજ રહેતી હતી. કોઇ પણ બીજા પુરૂષને મળતી હળતી નહી. આ કારણે હાથના છાપનો સખત વિરોધ કરવામાં આવ્યો. ઇમ્પીરીયલ થીએટરમાં ગાંધીજીએ એક જાહેર સભા બોલાવી તેમાં તેઓએ હીંદીઓને જાગવા હાકલ કરી અને કોઇએ નોંધની પત્ર કરવાજ નહીં એમ નકકી કરાયું. દરેકે પોતાની ધાર્મીક વિધીથી સોંગદ લઇ તેમ ન કરવા પ્રતિજ્ઞા લીધી. ગાંધીજીએ તેમ કરવામાં જે મુશીબતો હતી તે પણ સભાને જણાવી હતી. જેલ યા માલ અને જાનની ખુવારી પણ થાય એમ જણાવ્યું હતુ. અને લડત કદાચ વર્ષો સુધી પણ ચાલે. તેઓએ કહ્યું "હું શ્રદ્ધા પૂર્વક કહું છું કે જો થોડા પણ માણસો પોતાના વચનની કીમત સમજી દ્દઢ રહે તો જીત અંતે આપણીજ રહેશે. બીજા ગમે તેમ કરે પણ આપણે આપણા વચનને મૃત્યુ સુધી વળગી રહેવું." ત્યાર બાદ મત લેવાયા દરેક હાજર ભાઇઓ ઉભા થયા હાથ ઉચો કર્યો અને ઇશ્વર સાક્ષી રાખી પ્રતિજ્ઞા લીધી કે, આ કાયદાને તેઓ માનશે નહી.

ગાંધીજીએ પોતાનો સત્યનો પ્રયોગ શરૂ કર્યો ન્યાયથી, અને પોતે દુ:ખ વેઠીને નહી કે બીજાને દુ:ખ આપીને. સત્યાગ્રહ માં આપણને શાંતી મળે છે. જો આપણે નમ્રતા, પ્રમાણીકતા, શુદ્ધતાથી તેનો અમલ કરીને વિરોધીને મનાવીએ તો સિદ્ધાંત માટે સહાનુભુતી અને ધર્મથી દુ:ખ સહન કરવું એટલે સત્યાગ્રહ. વિરોધીના હૃદયનું પરીવર્તન કરો નાશ ન કરો. સત્યાગ્રહ એટલે વિરોધી તત્વ પર અંતરનો પ્રત્યાઘાત, અને તે થકી વિરોધી તત્વમાં સામ્યતા લાવવી. હીંસા, અપમાન, ધૃણા, તીખો પ્રચાર વિગેરે સમજુતીની આડે આવે છે. આ નવા કાયદા પ્રમાણે હીંદીઓએ પરમીટ લેવાનો ઇન્કાર કર્યો. પરીણામે ઘણાને પકડી મેજીસ્ટ્રેટ સામે ખડા કરવામાં આવ્યા. ગાંધીજીએ મેજીસ્ટ્રેટને કહ્યું હું નેતા છું મને સખતમાં સખત સજા કરો. પણ તેમને ફકત બે માસની સજા કરવામાં આવી. આમ એમને જેલની યાત્રાનો આરંભ કર્યો.

(અધુરૂં)

યુનોનો સ્થાપના દીન

યુનોના ૧૦માં સ્થાપના દિને આંતર રાષ્ટ્રીય સ્ત્રીઓની સંસ્થાએ અભીનંદન પાઠવતો તાર તેના મંત્રીને કર્યો હતો. તેમાં જણાવ્યું હતુ કે, "યુનો માનવ હકક માટે તથા શાંતી માટે જે કાંઇ કરી રહી છે તેને માટે અમે સ્ત્રીઓ ઘણીજ આભાર વશ છીએ. અમારા જીવન કાળ દરમ્યાન બે બે વર્ણવી ન શકાય તેવા વિનાશ વાળા યુધ્ધો જોયા અને તેવા યુદ્ધથી ભાવી પેઢીને બચાવવા જે ફાળો અપાય છે તે માનવજાત માટે ઘણોજ અણમોલ છે. આ કાર્યો માટે જે જે કાર્યો યુનો કરે છે તે સર્વેને અમારો શાંતીની પ્રગતી માટે હાર્દીક ટેકો છે."

ગુજરાતી હીંદુ મહિલા મંડળ

ચુંટણી સભા

ડરબનની ગુજરાતી હીંદુ મહિલા મંડલની વાર્ષીક ચુંટણીની સભા શુક્રવાર તા. ૧૨-૧૨-૫૮ના ૩-૩૦ના ૭૧ પ્રિન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટપર આવેલા પટેલ હોલમાં ભરાશે. આ પ્રસંગે બેનોની ઉન્નતીમાં ભાગ લેવા ઇચ્છતી દરેક બેનોને તેમાં હાજર રહેવા અમારી ખાસ વિનતી છે.

કાર્યક્રમ મંત્રીનો હેવાલ.
ખજાનચીનો હેવાલ ભાષણો.
નવા અધીકારીઓની ચુંટણી.
પરચુરણ.

શ્રીમતી પુષ્પાબેન દેશાઇ,
ઉર્મીલાબેન જ. પટેલ.
મંત્રીઓ

For Sale

A very large, centrally situated, vacant shop with fixtures and fittings and Indian occupation, opposite the licensing office in market street, Johannesburg, is available as from 1st January, 1959. These premises can be walled-up into three (3) shops, if required.

There are also two rooms and a kitchen for residence at the rear of the shop.

Interested persons can contact the seller at :

Phone, 835-3089, or 424,
Main Road Ferreirastown,
JOHANNESBURG.

હિંદના સમાચારો

તા. ૩૦-૧૧-૫૮.

આય. એફ. એસ. પ્લેન તુટયું

જામનગરથી દિલ્હી જતું એક પ્લેન જામનગરથી ચાર માઇલ દુર પર આગ ફાટતા તુટી પડયું હતું. એમાં એકજ મુસાફર હતો કે જે પાયલેટ તે મરણ પામ્યો છે. ચાર વિમાનો જે હીંદે વિમાની દળ માટે લીધા હતાં તેમાંનું આ એક છે. આ ચારે પ્લેન દિલ્હી જઈ રહ્યા હતાં અને રસ્તામાં જામનગરમાં બળતણ લેવા ઉતર્યા હતાં. અકસ્માત બાદ બીજા ત્રણ પાછા ફર્યા અને થોડીવાર ચોથી દિલ્હી ઉપડી ગયા હતાં.

પાકીસ્તાનની લાંબી યોજના

પાકીસ્તાન પોતાની લાંબી યોજના હવે મુકી દેશે. તે હવે એવી યોજના કરવા ઇચ્છે છે કે, જે યોજના તાત્કાળીક પરીણામ લાવનારી હોય. કરાચીમાં સત્તાધીશો જેમ થયા હતાં અને તેઓએ દેશની આર્થીક સ્થીતીને અનુરૂપ યોજનાઓ ઘડી તાત્કાળીક આર્થીક રાહત દેશને આપવા ઇચ્છયું હતું. પંચવર્ષીય યોજના પાકીસ્તાને શરૂ કરી હતી તે યા તો હવે મુકી દેશે અથવા તેને સુધારા વધારા સાથે અપનાવશે એમ લાગે છે.

સભ્યતા માટે વડા પ્રધાનની અપીલ

ભારતના વડા પ્રધાને લોકસભામાં જણાવ્યું કે, "વગર મહત્વના બકવાદ કરવા અને લોકો માટે ગમે તેમ બોલવું એ દેશમાં ફેલાતુ જોઈ મને ઘણું દુઃખ થાય છે. વગર કારણે લોકો એક બીજા તરફ કાદવો છાંટે છે અને અસભ્ય વર્તન બતાવાય છે. થોડાક દીવસથી આમાં વધારો થતું જાતો છું. કદાચ એનું કારણ હોય કે, હવે નેતાઓ વૃદ્ધ થયા છે અને તેઓ બીજા સાથે ફાળ ભરી નથી શકતાં. છતાં પણ સભ્યતા એ એક સારી ચીજ છે એ ધ્યાનમાં રાખવાની ઘણી જરૂર છે.

કોમ્યુનીસ્ટોએ ધીરજ અને વિનયથી વાતો કરતાં શિખવું જોઇએ. બુમ બરાડા પાડી જાણે આભ ફાટી જતું હોય એવા દેખાવો ન કરવા જોઇએ.

નોરવેના વડા પ્રધાન હીંદમાં

નોરવેના વડા પ્રધાન કરાચીથી ન્યુ દિલ્હી આવતા તેમનું આદરભર્યું સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું. વિમાની મથકે તેઓએ ભાષણ કરતાં જણાવ્યું કે "નોરવેના લોકો હીંદને એશીયાના પ્રજાસત્તાકના વિચારોના પ્રાણ રૂપે જોય છે." તેમને વધુમાં કહ્યું કે તેમનો દેશ અને હીંદની આંતરરાષ્ટ્રીય નિતી એક સરખી છે કે જે દુનીયામાં શાંતી સ્થાપવા ઉપયોગી થશે.

નહેરૂ એક કોયડો

શ્રી. અશોક મહેતાએ જણાવ્યું કે, ૩૦ વર્ષ લગી નહેરૂ સાથે ઘણા નીકટ માં રહી કામ કરવા છતાં તેમને હું હજી પુર્ણ સમજી શકયો નથી. જો મને એમની સમાલોચના કરવાનું કહેવામાં આવે તો મારે કહેવું પડશે કે તે મારે માટે અશકય છે.

અશોક મહેતા પોતાના પરદેશના હાલના પ્રવાસ વિશે બોલતા હતાં ત્યારે લોકસભામાં તેઓએ ઉપરોકત જણાવ્યું હતું વધુમાં તેઓએ કહ્યું કે, નહેરૂના વ્યકતીત્વનું સમાલોચન કરવું અશકય છે. કારણ એમના પગલાને કોઇ સમજી શકતું નથી. કદાચ એમની મહાનતા માટે એજ કારણ હશે.

બામ્બુનું ગામડુ બનાવાય છે

અખીલ હીંદ કોંગ્રેસના ૬૪માં અધીવેશન માટે નાગપુર પાસેના શંકર નગરમાં ૩૦૦ એકર જમીન પર એક નાનુ સરખુ બામ્બુ નગર ઉભુ થઇ રહ્યું છે. જાન્યુઆરી ૬થી ૧૧ સુધી આ અધીવેશન ભરાશે. આમાં ૫૦૦ સ્ટોલ ૫૦૦ દુકાનો અને ૨૦ કેમ્પો બનશે. હીંદના હસ્ત ઉદ્યોગ, ગ્રામ્ય ઉદ્યોગ અને ખાદી વિગેરે ઉદ્યોગનું પ્રદર્શન ભરાશે અને સાંસ્કૃતીક કાર્યક્રમો પણ કરાશે.

૧૦૦૦૦૦ માઇલ સાયકલપર

એક શીખ યુવકે, મલાયાથી બ્રિટન સાયકલપર પ્રવાસ કર્યો હતો. એને કયાંક કયાંક પગપાળા પણ ચાલવું પડયું હતું. આ યુવક ૨૧ વર્ષનો છે બે વર્ષપર એ મલાયા તરફથી બ્રિટીશ આરમીમાં દાખલ થયો હતો. જો તે પોતે હાજર રહી ભરતીની અરજી બ્રીટનમાં ન કરે તો તેને લેવામાં ન આવે. આથી પોતાને ખરચે એને બ્રીટન જવાનું હતું. ૧૦ પાઉંડ અને નવી સાયકલ લઇ તેને પ્રવાસ શરૂ કર્યો. યુવક પાકીસ્થાન, અફગાનીસ્થાન, ઇરાન, ટર્કી, ગ્રીક, યુગોસ્લાવીયા, ઇટાલી, સ્વીઝરલેન્ડ, અને ફ્રાંસ થઇ ગયા માસમાં બ્રીટન પહોંચ્યો હતો.

આચાર્ય વિનોબા ભાવેની સૌરાષ્ટ્ર–કચ્છ ભુદાનયાત્રા

સૌરાષ્ટ્ર કચ્છની ૩૮ દીવસની પદયાત્રાનો પ્રારંભ આચાર્ય શ્રી વીનોબા ભાવેએ તા. ૮મીથી ભાવનગર ખાતેથી કર્યો હતો. ખંભાતથી શ્રી ભાવેની ટુકડી લોંચ મારફતે ભાવનગર આવી પહોંચતાં સૌરાષ્ટ્રના આગેવાનો વગેરેએ તેમનું ભાવભીનું સ્વાગત કર્યું હતું.

ભાવનગર ખાતે તેમને સુત્રાંજલી અર્પણ કરવાનો કાર્યક્રમ યોજાયો હતો. ગોહીલવાડ જીલ્લાના બાળકોએ શ્રી ભાવેને ૨૫ હજાર આંટી જેટલું સુતર ભેટ ધર્યું હતું.

શ્રી ભાવેએ ગોહીલવાડ જીલ્લાના ને સૌરાષ્ટ્રના મળીને એકાદ હજાર જેટલા કાર્યકરો, સરકારી અધીકારીઓ ભાવનગરના આગેવાન વકીલો, વેપારીઓ વગેરેને પણ મુલાકાત આપી હતી ને ભુદાન પ્રવૃત્તીને વેગ આપવા અનુરોધ કર્યો હતો.

ભાવનગર ખાતે ગાંધીજીની સ્મૃતિ જાળવી રાખવા ત્રણેક વર્ષ પહેલાં તઇયાર થયેલ ગાંધી સ્મૃતિની શ્રી ભાવેએ સાચાં સ્મૃતીરૂપ એવાં કાર્યો જોઇને પ્રસંશા કરી હતી. તેમણે ગાંધી ટેરેસ પરથી એક હજાર બાળકોની રેલી નીહાળી હતી.

સૌરાષ્ટ્રના ચાર જીલ્લાઓ, મધ્ય સૌરાષ્ટ્ર, હાલાર, ઝાલાવાડ ને ગોહીલવાડનો તેઓ પ્રવાસ ખેડવાના છે. વચ્ચે ચાર દીવસ તેઓ કચ્છની પદયાત્રા કરશે ને ૧૫મી ડીસેમ્બરે ગુજરાતમાં પુનઃ પ્રવેશ કરશે.

સૌરાષ્ટ્રમાં તેમની પદયાત્રા દરમીયાન લગભગ દરેક જીલ્લામાં એક એક સંમેલન યોજવામાં આવેલ છે જે ભૂદાન પ્રવૃત્તીને વેગ આપવામાં મહત્વનો ભાગ ભજવશે.

નિબંધ હરીફાઈ

જાન્યુવારી ૩૦મીના ગાંધીજીની પુણ્યતીથી આવે છે. આ પ્રસંગને યાદગાર કરવા અમે "નિબંધ હરીફાઇ" રાખી છે. મહાત્મા ગાંધીજીનું કયું કાર્ય તમને સર્વશ્રેષ્ઠ જણાયું તે ઉપર નિબંધ લખવાનો છે. લેખ વિચારપુર્ણ અને સચોટ હોવો જોઇએ. અમે બધાને આમાં સામેલ થવા આમંત્રીએ છીએ.

નિયમો

૧ લેખ મુદ્દાસર અને સચોટ હોવો જોઇએ.
૨ ૧૨૦૦ શબ્દોથી બધુ નહી.
૩ સારા અક્ષરે એક બાજુ લખાયલો.
૪ ભાષા ગુજરાતી.
૫ વય લખનારની ૨૫ અથવા તેથી ઉપરની.
૬ મોકલવાની છેલ્લી તારીખ ૨૩–૧–૫૯.
૭ દાખલ થવાની છેલ્લી તારીખ ૯–૧–૫૯.
૮ દાખલ ફી ૨/૬. (સ્ટેંપ અથવા પોસ્ટલ ઓર્ડરથી)
૯ ઇનામ ૧ ૨ ૩ રહેશે.
૧૦ પ્રથમ આવનારનો નિબંધ પ્રસિદ્ધ કરાશે.
૧૧ યોગ્ય જણાતા આ નિબંધ ઇંગ્લીશમાં અનુવાદ કરી અપાશે.
૧૨ લેખમાં પુસ્તકોના ઉતારા ન હોવા જોઇએ.
૧૩ પોતાના જીવન પરનીજ અસર અથવા દુનીયાપરની અસરનું સત્ય સચોટ રીતે વર્ણન હોવું જોઇએ.

દાખલ ફોર્મ

સારે અક્ષરે ભરી મોકલો

નામ...

સરનામું...

વય..........શિક્ષણ ઇંગ્લીશ..........શિક્ષણ ગુજરાતી..........

ધંધો....................

મોકલવાનું સરનામુ

Indian Opinion, — P. Bag, — Durban.

સમાચાર સંગ્રહ

—ચીફ લુથુલી ઉપર ત્રણ એક માસ પર હુમલો કર્યો હતો તે ગોરાઓને ૧૦૦ પાઉંડ દંડ અથવા ચાર માસની સજા કરવામાં આવી છે. મુખ્ય માણસ ને માસની જેલ અને ૧૦૦ પાઉંડ દંડ અથવા વધુ ૪ માસ સજા કરાઇ છે.

—જોહાનીસબર્ગના એક વયો વૃદ્ધ દંપતીએ આ આખા વરસ દરમ્યાન જુના રમકડાઓ ભેગા કરી એને સમા કરી ભેગા કર્યા હતાં. એવા ૨૦૦થી ૨૫૦ રમકડા તેઓએ ફાધર ક્રીસ્ટમસને આપ્યા છે. ગરીબોને તે ભેટ અપાશે. કેવું ઉમદા કાર્ય.

—જોહાનીસબર્ગમાં એક ગોરા ડોકટર ને બંદુક બતાવી તેની સ્ત્રીને બે આફ્રિકનોએ ચાકુકથી મ.ર મારી–૫૦ એક પાઉન્ડ ઉઠાવી ચાલ્યા ગયા હતા.

—મ્યુનીસીપાલીટીઓની સ્વતંત્રતા યુનીયનની હાલની સરકારે ઝુંટવી લીધી છે તેને માટે એક જાહેર સભા બોલાવી તેનો વિરોધ કરવા કેપટાઉનના માજી ચીફ જસ્ટીસે એક નિવેદન ૩૧ નાગરીકો ની સહી વાળુ કેપટાઉનના મેયરને આપ્યું છે.

—પ્રીટોરીયાના ટાઉન હોલમાં ડીસેંબર ૯મી કે જે "માનવ હક્ક"ના દિન તરીકે ઉજવાય છે તેની ઉજવણી થશે એમાં પ્રો. પિસ્ટોરીયસ બોલવાના છે. આમાં હીંદીઓને પણ આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું છે.

—નયરોબીના પાવર હાઉસના મેનેજર સાઉથ આફ્રિકન ગોરો હોવાથી ત્યાંના ઇસ્ટ આફ્રિકન નેટીવોએ એક નનામો પત્ર લખી જણાવ્યું છે કે, "મેનેજરને બદલો અથવા અમે સ્ટ્રાઈક કરશું."

—ઘાનાના વડા પ્રધાન જાન્યુવારીમાં હીંદ સીલોન તથા પાકીસ્તાનની મુલાકાત લેશે.

—રશીયાની રેડ ક્રોસ સંસ્થાએ નવા હાયડ્રોજન બોંબપર અંકુશ મુકવાની અપીલ કરી છે.

—ફ્રાંસમાં એક પ્રદર્શન યાંની સ્ત્રીઓ તરફથી ગોઠવવામાં આવ્યું છે જેનો ઉદ્દેશ "આજના યુવાનોને પુરાતન યુવાનો સાથે કેવી રીતે સરખાવવા!" એ છે. યુનેસ્કોના ફ્રાંસના પ્રતિનિધિ અને ત્યાંના કેળવણી ખાતાના મંત્રીણીએ આ પ્રદર્શન યોજ્યુ છે.

—આફ્રિકામાં આજે ૨૨૦,૦૦૦,૦૦૦ બીન-ગોરાઓ વસે છે. અને તે બધાજ પ્રાથમીક મનુષ્યના હક્કોથી વંચીત છે.

—અપરાજીતા ફીલ્મને આંતરરાષ્ટ્રીય ફીલ્મ મેળામાં પ્રથમ ઇનામ મળ્યું છે.

—૧૯૫૮નું હીંદનું પ્રદર્શન જોવા ૧૦૦૦૦૦૦ કરતા વધુ લોકો હીંદ આવ્યા હતાં.

—માછી મારોની વિશ્વ સંસ્થા તરફથી ગયા વર્ષના હેવાલમાં જાહેર થયું છે કે દુનિયામાં માછલી પકડવાના આંકડા માં જાપાને ૧૮ ટકા મેળવ્યા છે. એને ૫,૩૯૯,૦૦૦ ટન માછલીઓ પકડી છે. યુનાઇટેડ સ્ટેટસે ૨,૭૪૧, ૧૦૦ પકડી છે. રશીયા ૨,૫૩૫,૦૦૦ હીંદ ૧,૨૩૩,૦૦૦ યુનાઇટેડ કીંગડમ ૧,૦૧૪,૭૦૦ પકડી છે.

—જાણીતા આંગ્લ તત્વવેત્તા અર્લ બર્ટ્રાન્ડ રસેલને ભારતની મુલાકાત લેવા અને વ્યાખ્યાનો આપવા આમંત્રણ દેવા વિષે ભારત સરકાર નવી દીલ્હી ખાતે વિચાર ચલાવી રહી છે એમ વૈજ્ઞાનીક સંશોધન અને સાંસ્કૃતિક બાબતોના પ્રધાન શ્રી હુમાયુ કબીરે તાજેતરમાં ભારત લોકસભામાં જણાવ્યું છે.

—નહેરૂના જન્મ દીને જે ગામો પંચ વર્ષીય યોજના નીચે આવ્યા છે તે ગામોના સ્ત્રી પુરૂષોએ સ્વેચ્છાએ એક દીવસ માટે મફત શારિરીક શ્રમ અર્પણ કર્યો હતો. ગયા વર્ષે જે ભેટો મળી હતી તેમાં, ૧૭૭૭ શાળા, જમીન ૧૫૮૭ એકર, અને બીજી ભેટો કે જેની કીમત રૂ.૧૫૦,૦૦૦ થાય તે મળી હતી. આ વર્ષે તેના કરતા પણ વધારે ભેટો મળી છે. તેનો હજી આંકડો નથી મળ્યો. લોકોએ જાત મહેનતે બાળકો માટે પાર્ક, રમતના મેદાનો, ઉઘાડુ થીએટર, વિગેરે બાંધ્યા હતા.

—હીંદની કોંગ્રેસે હાલમાં એવું ઠરાવ્યું છે કે બધા કોંગ્રેસના હોદ્દેદારો એક વર્ષ માટે જ નિયત સ્થાને રહે. હોદ્દા નો ત્યાર પછી ત્યાગ કરી નવી ચુંટણી થવી જોઇએ. આથી સડો પેસતો અટકશે એમ તેઓ માને છે.

—સુરતને એક નાનું અદ્યતન બંદર બનાવવામાં આવશે એમ સુરતના વેપારી મંડળ સમક્ષ પ્રવચન કરતાં શ્રી પ્રેમજી ઠક્કરે જણાવ્યું છે. વળી ૪૫ લાખ રૂપીયાના ખર્ચે તાપી નદી પર પુલ બંધવામાં આવનાર છે.

—ઇંદોરમાં નહેરૂ ભાષણ કરતાં હતાં ત્યારે એક હરણ સ્ટેજ પર આવ્યું હતુ પંડીતજીએ ભાષણ બાદ હરણને પોતાની સાથે બહાર લઇ જઇ પોતા નો હાર તેને પહેરાવી તેની સાથે ફોટો પડાવ્યો હતો.

—૧૯૬૦માં ટોગોલેન્ડ ફ્રાંસ સંસ્થાન માંથી આઝાદ થશે.

લગ્ન:

જોહાનીસબર્ગના શ્રી. દામુભાઇ જીતાભાઇ પટેલના (ઉમરાખ નિવાસી) પુત્ર શ્રી. વસુદેવના શુભલગ્ન ડેન્વર જોહાનીસબર્ગના શ્રી. છગનભાઇ છીતા ભાઇ પટેલની પુત્રી શ્રીમતી પાર્વતી સાથે (મધુબેન) પાટીદાર હોલમાં તા. ૨૩–૧૧–૫૮ના સાંજે સાત વાગે વૈદિક વિધીથી થયાં હતાં. પ્રસંગે સ્નેહીઓએ આ શુભ પ્રસંગે પોતાની મંગલ કામના દર્શાવી હતી.

બન્ને પક્ષ તરફથી સમાન ભેટ રકમો નીચે મુજબ લગ્નની ખુશાલીમાં જાહેર કરી હતી. જે આભાર સાથે સ્વીકારવામાં આવી હતી.

ભારત શારદા મંદીર	૩	૩	૦
ગાંધી ભારત વિદ્યાલય	૩	૩	૦
ઇન્ડિયન ઓપીનીયન	૨	૨	૦

રૌપ્ય મહોત્સવ

શ્રી ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજનો રૌપ્ય મહોત્સવ નિચે પ્રમાણેની તારીખે અને સમયે ગાંધી હોલ ૫૦ ફોક્સ સ્ટ્રીટ જોહાનીસબર્ગમાં ઉજવવામાં આવશે.

કાર્યક્રમ: શનીવાર તા. ૧૩ ડીસેમ્બર ૧૯૫૮.

૧. સાંજે ૬–૩૦ થી ૭–૩૦ યજ્ઞ અને ધાર્મીક વિધીઓ.

૨. સાંજે ૭–૩૦ જોહાનીસબર્ગના મેયર રૌપ્ય મહોત્સવ સમારંભ ખુલ્લો મુકશે.

૩. પ્રમુખનું પ્રવચન અને મંત્રીઓ તરફથી સમાજનો વૃતાંત.

૪. જાણીતી વ્યકિતઓના પ્રવચનો.

૫. ચાલુ કામ કાજોની વચમાં સંગીત રાખવામાં આવશે

રવીવાર તા. ૧૪–૧૨–૫૮.

૧. સવારે ૯–૩૦ થી ૧૨ સુધી યજ્ઞ ભજન અને ધાર્મીક પ્રવચનો.

બપોરે ૨–૩૦ જાહેર સભા મળશે જેમાં

૧. વિદ્યાલય, સંસ્કાર, સ્મશાન અને લાયબ્રેરીની સમિતિના પ્રમુખો તરફથી સંસ્થાનો વૃતાંત

૨. પ્રવચનો.

૩. સંગીત અને મનોરંજન કાર્યક્રમ ચાલુ કામકાજોની વચમાં થશે.

૧. સાંજે ૭–૩૦ વાગે જુદા જુદા વિદ્યાલયની વિદ્યાર્થીઓ તરફથી મનોરંજન કાર્યક્રમ કરવામાં આવશે.

સર્વે ભાઇઓ અને બહેનોને આ સમાજના મહાન પ્રસંગે હાજરી આપવા આગ્રહભરી વિનંતી છે.

એચ. વી. પારેખ,
(પ્રમુખ)

મગનભાઇ ભગુભાઇ,
વેણીલાલ એમ. મોદી,
જો. મા. મંત્રીઓ.

રેકોર્ડ વેચાણ

ઇન્ડિયન રેકોર્ડનો હાલનો વેચાણ ભાવ એક રેકોર્ડની ૬ શીલીંગ્ર છે.

			શી.–પે.				શી.–પે.
જમેલા	૫	રેકોર્ડ	૩૦–૦	દાસ્તાન	૫	રેકોર્ડ	૩૦–૦
જાદુ	૫	,,	૩૦–૦	લંકા દહન	૫	,,	૩૦–૦
રેલ્વે પ્લેટફોર્મ	૫	,,	૩૦–૦	સંગીતા	૫	,,	૩૦–૦
સાજન	૪	,,	૨૪–૦	મિલાપ	૪	,,	૨૪–૦
મલાર	૪	,,	૨૪–૦	હમલોગ	૪	,,	૨૪–૦
આબાદ	૪	,,	૨૪–૦	બાઝ	૪	,,	૨૪–૦
કોફી હાઉસ	૪	,,	૨૪–૦	એક ઝલક	૪	,,	૨૪–૦
મસ્તાની	૫	,,	૩૦–૦	હલ્લા-ગુલ્લા	૫	,,	૩૦–૦
પૂજા	૩	,,	૧૮–૦	નૌજવાન	૩	,,	૧૮–૦
તરાના	૫	,,	૩૦–૦	હરિ-દર્શન	૩	,,	૧૮–૦

સુચના:—પાછળથી ઓર્ડર આપનારને રેકોર્ડ માટે નિરાશ થવું પડશે.

વી. પી. પોસ્ટેજ અને પેકીંગ ખર્ચ શી. ૭–૬.

મળવાનું ઠેકાણુ :

ભારત મ્યુઝીક સલુન અને બુકસેલર્સ

૨૮૬ ગ્રે સ્ટ્રીટ, — ડરબન.

(શાહ–જહાન સિનેમા સામે)

હમણાજ આવેલ શીપમેન્ટ

દરેક જાતની અગરબત્તીઓ જેવી કે "ત્રણ રોઝ" ગેટવે ઓફ ઇન્ડીઆ, અસોકાદરબાર, સુગંધી રાણી, ચામેલી, બત્તા મંગેશકર, ગાંસંતી, કષ્ણુ દરબાર વિગેરે. અમારા પ્રાઈસલીસ્ટ માટે લખો. (અમો ફકત હીંદની બનાવટનીજ અગરબત્તીઓ રાખીએ છીએ.)

ખાસ ઓફર

થોડાક સીલકમાં રહી ગયેલ

મુંબઇનો બદામી લીલો હલવો ૧૬—૦ રતલ ૨ નું ટીન

,, સુકો હલવો — ૮—૦ ,, ૧ ,, ,,

રોડેશીયાના ગ્રાહકોને સ્પેસીયલ ઓફર

લીલું આદુ ૭ પેની રતલ
લીલી હળદળ ૭ ,, ,,
આંબા હળદર ૭ ,, ,,
મોટી કળી વાળુ લસણ ૧/૨ રતલ
નાની ,, ,, ,, ૧૦ પેની રતલ

માલ બરોબર પેક કરી ચઢાવીશું.

ઓડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે.

અમે નીચેની વસ્તુઓ ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીફાયત ભાવે મળશે. અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો :

શેકેલા ચણા, બદામ, એલચી, પૌવા, મમરા, સેન્ટર સોપારી, કાચી સોપારી, શેકેલી સોપારી, ગોળ, આંબલી, કાથો, હીંગ, મસુર, દરેક જાતની દાળો, ચણાનો આટો, અડદનો આટો, પાણીવાળા નાળીએર, વરીયારી, જીરૂ, લવીંગ, મેથી, રાઇ, અજમો, સુવા, હીમેજ, ધાણા, ધાણા દાળ, આખા મરચાં, નારીયેળનો ભુકો, રાજગરો, ખસખસ, હળદળ, વિગેરે.

K. HARIBHAI & SONS (PTY) LTD.
Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

બી-આઇ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કંપાલા ૧લી ડીસેમ્બરમાં આવશે. અને ૬ઠ્ઠી ડીસેમ્બર ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.

ફર્સ્ટ કલાસ	એક	ખોરાક	વગર	પા. ૯૨-૦-૦
સેકન્ડ કલાસ	,,	,,	,,	પા. ૬૦-૧૫-૦
થર્ડ કલાસ	,,	,,	,,	પા. ૩૧-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પ્રાઇવેટ લીમીટેડ.)
૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.
ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

ધી ક્વીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કુંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઇ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઇ માલનો

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું
કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોકસ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.
ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Private Bag, Durban, Natal.